

KESKNÄDAL

Ilmub aastast
1999

Hind 0,58 €

ISSN 1406-9083

Nr 7 (836) 20. veebruar 2013

RAHVA POLIITIKALEHT

Elekter Partsi tooli all

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ees protestis elektrihinna tõusu vastu ligi pool tuhat inimest. Meeleavaldajad nõudsid majandusminister Juhani Partsi (IRL) tagasiastumist. Sõna võtsid keskerakondlased Lauri Laasi, Kadri Simson, Aivar Riisalu, Jaanus Riibe, Viktor Vassiljev jt. Reformierakondlane Igor Gräzingi oli sedapuhku meeleavaldajatega ühte meelt.

Ministrile heideti ette saamatust, valitsusele aga lubadustest mitte kinni pidamist seoses valetamisega valimisloosungil „Kodukulud alla!“.

Hinnad on hoopis kasvanud.

Veebruaris saime elektriarve, mis oli paljude perede jaoks ikka täielik kirves.

Nüüd lisandub kõrge elektrihind igale kaubale, igale teenusele. Teadlased ennustavad inflatsiooni järsku suurenemist. Kommentaatorid arvutavad toidukorvi tõelist maksumust.

Seda, mis toimuma hakkab, ennustas Keskerakond möödunud aastal korduvalt. Riigieelarve arutelu ajal pidasid tsentristid viis ööistungit, et valitsus leebuks ega kergitaks elektrile lisanduvald makse nii palju, et sellega riigikassa täita. Küsigem, miks riigikassa üldse nii tühi on, et iga kilovatt-tunni pealt tuleb sinna vahendeid sõna otseses mõttes kokku kerjata? See, et Partsi juhitud ministeerium ka ettevõtluse suurendamisega ja maksulaekumiste parandamisega toime ei tule, ongi ju põhjus, miks elektri kaudu on otsustatud rahvalt raha kätte saada. Tagatipuks tuleb valitsusjuht Ansip rahvast mõnitama – säästke!

Niigi istuvad vähemasti maal inimesed pimedas ja külmas.

Mis edasi? Eestlased kõik soojale maale saata – Kreekasse, nagu meie rahagi?

LOE VEEL LK 2 ja 3

RAHVAS NÕUAB: Parts, astu tagasi!

Meeleavaldus Harju tänaval majandusministeeriumi ees 18. veebruaril

Kas Sina oled juba Keskerakonna liige?

Hea lugeja, liitu Keskerakonnaga!

Kui Sa ei kuulu Keskerakonda, siis kas oled kunagi mõelnud, et võiksid liituda Eesti suurima ja vanima erakonnaga?

Kesknädal soovitab liituda Keskerakonnaga, sest nii saab aktiivselt kaasa rääkida meie riigi tuleviku kujundamisel ja muuta Eestit inimkesksemaks. Saab olla kursis kõigega, mis poliitikas toimub ning anda sellesse oma panuse. Keskerakonnaga ühinemiseks võta kontakti erakonna bürooga telefonil 6 273 460. Tule meiega!

Sinu Keskerakond

Juhtkiri

“Juubeli-kingituseks” kõrged kodukulud

KALEV KALLO
Riigikogu liige

Veebruar on tähendusrikas kõikide leibkondade elus Eestimaal. Ma ei pea silmas Eesti Vabariigi 95. aastapäeva, vaid Isamaa ja Res Publica Liidu kingitust rahvale riigi juubeliks. Nägime ju kõik elektriarvetelt, mida tegelikkuses tähendab IRL-i loosung „Kodukulud alla!“.

Olen kindel, et umbes aasta pärast saab hulk eestimaalasi omal nahal tunda ka teise loosungi – „Tasuta kõrgharidus!“ – sügavat sisu. Kardan, et see on paljudele haridusetaotlejatele veel valusam.

Et olla konkreetne, võtsin ette omaenda kodu detsembri- ja jaanuarikuised elektriarved. Mõnekilovatise vahega oli energiakulu peaaegu ühesugune. Eks need kaks talvekuud olid ju ka enam-vähem sarnased, mitte väga külmad. Kui füüsilise energia kulu oli ühesugune, siis rahakulu oli aga hoopis midagi muud. Energia eest tuli maksta 36% rohkem, võrgutasusid 13% rohkem. Ime küll, aga taastuvenergia tasu oli ühesugune. Pärast seda, kui kõigile eraldi võetud hinnatõusudele oli ka aktiiv ja lõpuks käibemaks otsa keevitatud, sai minu elektriarve 21% suurem – sama energiakulu juures.

Ei oska öelda, kas see on ironia või midagi muud, ent sellise „kingituse“ on meile teinud just IRL-i ehk loosungi „Kodukulud alla!“ autorparteid esindav minister. Kui elektrihinda põhjendavad nii Juhan Parts kui ka peaminister Andrus Ansip Euroopa Liiduga liitumise lepingus kokku lepitud elektrituru avanemise nõudega, siis on täiesti arusaamatu, miks igal aastal tuleb võrgutasusid tõsta 10% ringis. Mõlemalt tuleb põhjendusi nagu Väandrast saelaudu: küll on tarvis avarielektrijaama Kiisale, küll ehitada Estlink-2...

KESKMÕTE: Valitsuse poliitika on olnud, pehmelt väljendudes, oma rahva suhtes vaenulik, et mitte öelda – vihkjalik.

Samas tempos püüab püsida ka Eesti Energia jaotusvõrk, uue nimega – Elektrilevi. Tahaksingi küsida: kas riikliku tähtsusega infrastruktuuri projektide kulutusi peab ilmtingimata tegema tarbija igas kuus tasutavate võrgutariifide kaudu? Kas ei tasuks näiteks Eesti ja Soome vahelise Estlink-2 ühenduse rajamist finantseerida riigieelarve infrastruktuuri-investeeringutest? Nüüd äkki selgub, et jaotusvõrk on amortiseerunud, ebakindel ja vajab suuri investeeringuid, et tagada tarbijale varustuskindlus, et vool iga tuuleiliga ära ei läheks. Kõik see pidavat olema tarbija huvides.

Viimase kümne aastaga on Eesti Energiast riigieelarvesse dividendide ja maksudena võetud 1,2 miljardit eurot. Kus on olnud kogu see aeg teadmine, et jaotusvõrk vajab uuendamist? Miks ei investeeritud kasumit jaotusvõrkude taastamisse? Miks valitsus iga vaba sendi ettevõttest dividendidena välja pumpas? Miks ei vastata neile küsimustele? Minister püüdis küll seletada, et investeering on energiatasu komponent ja et kasumit peab saama iga ettevõtte. Aga kasumit võib ju investeerida põhivarasse. Sellest hiilis Parts kõrvale.

Tänavu kavandatakse üksnes elektriaktsiisi kaudu riigieelarvesse koguda elektritarbijatelt 33 miljonit eurot. Valitsuse poliitika on olnud, pehmelt väljendudes, oma rahva suhtes vaenulik, et mitte öelda – vihkjalik. Ja ega omanike käitumine oma ettevõtte – Eesti Energia – suhtes parem ole. Teades, et ettevõtte põhivara – jaotusvõrk – on amortiseerunud, kistakse dividendideks raha välja. Mõistlik peremees enne investeeriks ja hoiaks tootmisvahendid korras, ja alles siis mõtleks dividendidele.

Meie riigi läheneva sünnipäeva puhul lisan ühe väga tähtsa täpsustuse: ma ei tahtnud eelnevaga kuidagi öelda, et riik on halb peremees. Halvad on ikka rahvaga mitte arvestavad ja majanduses küündimatud konkreetset inimesed, kelle mahhinatsioonideta oleks ka meie riik meile parem.

nädala nupud

Õnne ja tervist Eri Klasile elutööpreemia puhul!

Kesknädalale meenub, et presidendivalimiste aegu on mitu korda meelde tuletatud, et riigi esimeseks meheks ei peaks alati saama poliitik, vaid võiks saada kultuuritegelane. Ja siis on ikka öeldud näiteks Eri Klasile (pildil) nime. Tegemist on mehega, kelle teened Eesti kultuuris, eriti muusikaelus, ei vaja pikemat tutvustust. Selle kõrval on Eri Klas korduvalt üles näidanud ka silmatorkavat kodanikujulgust, võttes tihti sõna poliitiliste keerdküsimuste puhul ning tehes seda rahva enamiku südant ja hingekeeli helisema pannes. Ta on inimeste silmis alati osanud vahet teha, kus lõpeb õigus ja algab ebaõigus. Isegi nüüd, nagu kirjutab temast reedese Postimehes Rein Veidemann, jätkub Eri Klasil elutööpreemia üle rõõmu tundmise kõrval muretsemist Mustpeade maja ebamäärase saatuse pärast.

„See on ju lausa farsiks kujunenud,“ kirjutab Veidemann üles maestro ärritunud sõnu. „Kaks korda on riik vaidlustanud kohtuotsuse jätta Mustpeade maja Tallinna munitsipaalomandiks, tuhandeid allkirju on kogutud, linna nelja ülikooli rektorid on oma pöördumise kirjutanud, samas kui Mustpeade vennaskonda esindavad kaks inimest, ja nemadki pole liikmemaksu tasunud.“

Kui Veidemann Klasilt küsis, mida ta oma elutööpreemia eest – 64 000 eurot ehk miljon krooni – kavatses teha, tabas ka küsijat ennastki ilmselt ootamatu vastus, mis kõlab taas väga ajakohaselt siinmail enne EV 95-ndat: „See raha läheb maja kütmiseks.“

Kesknädal koos oma tuhandete lugejatega soovib värskete laureadile õnne, tervist, sooja tuba ja jätkuvat erksat meelt.

Tiit Vähi: Vajame jälle Isemajandava Eesti teemat

Logistikaklaster koostöös Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga ning FinanceEstonia klastriga korraldasid Eesti tippettevõtjate kinnise ümarlauda, mille eesmärk oli kaasata eelkõige meie oma ettevõtjaid asukoharessursil põhinevate uute äride ülesehitamisele. Ümarlaual soovitas ekspeminister, suureettevõtja Tiit Vähi (pildil) tõsiselt mõelda Isemajandava Eesti (IME) kontseptsiooni taas päevakorda tõstmisele, vahendas Õhtuleht. Vähi sõnul põhineb suur osa meie tegemistest Euroopa Liidu vahenditel. Uute finantseerimistaotluste juures tuleks eelistada valdkondi, mis annavad kõige rohkem tulemust, ja suunata juba praegu vahendid Isemajandava Eesti majandusprogrammi väljatöötamiseks.

„Euroopa Liidu abiprogrammide vähenedes tuleks pikemalt ette mõelda, kuidas me saame hakkama siis, kui abiraha enam ei tule,“ sõnas Vähi, kes tõi positiivseks näiteks Dubaid: kui kunagi sõitsid inimesed sealses kõrbes kaamelitega, siis pärast naftavarude leidmist sõidetakse pilvelõhkujate vahel Ferraridega. Suur osa sealsetest investeeringutest on suunatud turismi ja logistika arendamisele. „Tänu targale investeerimisele sõidavad nad ka pärast naftavarude lõppemist ikka Ferraridega,

mitte ei pöördu tagasi kaamelite selga,“ rääkis Vähi. Ta soovitas ka mitte üle tähtsustada Venemaa ohtu, vaid näha naabris võimalust. Vähi rõhutas, et meile on oluline ümbritsev 300 miljoni tarbijakonnaga turg ja head suhted Venemaaga.

„Rohkem pragmaatikat ja vähem paranoiat!“

Kesknädal toetab ekspeministri ettepanekut muuta Isemajandava Eesti kontseptsioon akuutseks. Mart Laari ja Andrus Ansipi tegevusest johtuvalt puuduvad Eestil nüüd oma tööstusharud. Euroliitu kuulmise jooksul oleme ränga eurokriisi tagajärjel sisuliselt muutunud purustatud majandusega hülgatud jäätmaaks, samas kui paljukirjutud Eesti NSV-s toodeti põhimõtteliselt kõike – tikkudest ja sigarettidest alates ning lõpetades ekskavaatorite ja elektroonikaseadmetega. Nüüd, pärast põllumajanduse põhjalaskmist, tehaste sulgemist ja järelejäädud ettevõtete ja pankade välismaalastele müümist pole eestlastele jäänud enam suurt midagi, mida võiks oma kodumaal endale kuuluvaks nimetada. On vaid liisingud, laenu, võlad, parempoliitike lubadused ja nende äpardunud täitmine. Tõesti-tõesti, ainult IME võibki veel eestlasi päästa ja nende inimväärikuse taastada.

Riigikogus moodustati VEB Fondi uurimise komisjon

19. veebruaril lõpetati Riigikogus Rainer Vakra, Lembit Kaljuvee, Deniss Boroditši, Kalle Laaneti ja nelja fraktsiooni esitatud otsuse „Riigikogu uurimiskomisjoni moodustamine VEB Fondi koondataud nõuete menetlemise ja rahuldamise asjaolude väljaselgitamiseks“ eelnõu (368 OE) esimene lugemine. Eelnõu näeb ette Riigikogu uurimiskomisjoni moodustamise VEB Fondiga seotud toimingute väljaselgitamiseks. Komisjoni liikmeiks oleks Andres Anvelt, Aivar Riisalu, Väino Linde, Marko Pomerants ja Rainer Vakra ning asendusliikmeiks Neeme Suur, Heimar Lenk, Kalle Jents, Priit Sibul ja Deniss Boroditš. Komisjoni ülesanne on selgitada riikliku VEB Fondi moodustamise, töökorralduse, juhtimise ja 1993–2012 jooksul sooritatud toimingutega seotud asjaolud. Eelnõu suunati teisele lugemisele.

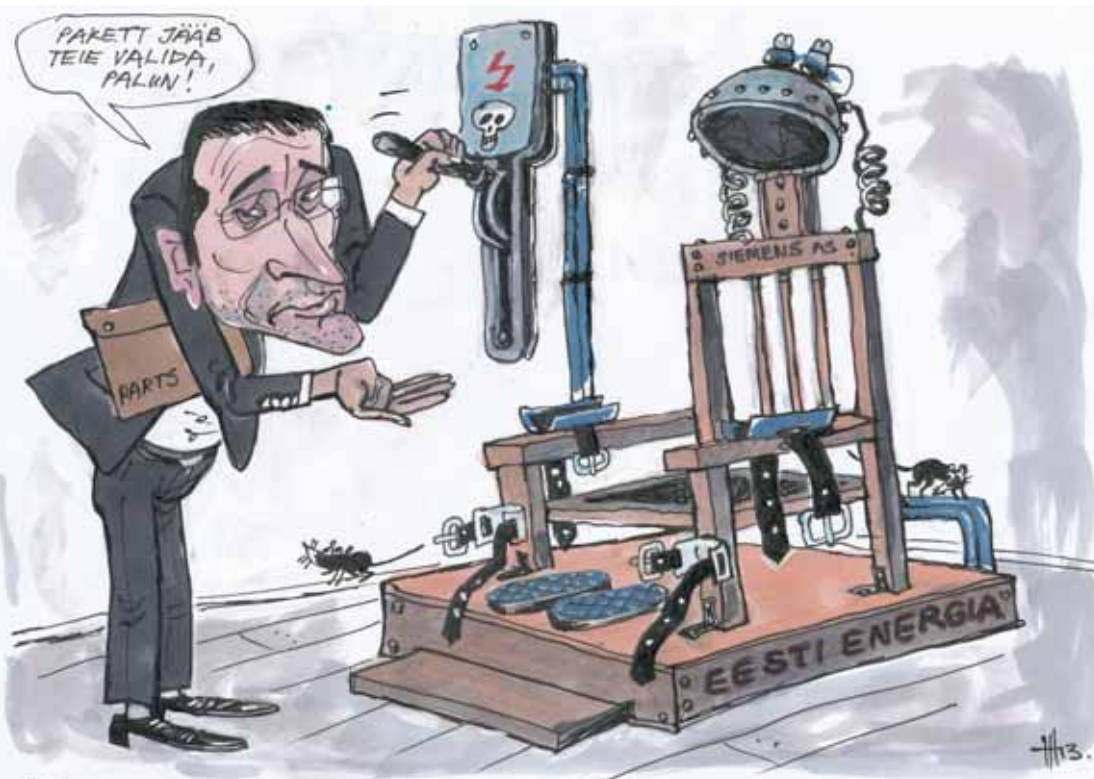
Kesknädala poolt vaadates on teada, et kui mingi jõud tahab mingit teemat põhja lasta, tuleb moodustada komisjon. Viimasest aastast meenub IRL-i vene äriemeeste elamislabade afäär, mille „uurimise komisjon“ lõpetas vaikselt sisinal. Kuidas sa uuridki,

kui siseminister on sellest samast IRL-ist ning kui väidetavalt olla minister ise nende elamislabadega seotud?

Sama kardetakse VEB Fondi puhul – poliitikute rahastamist selle fondi kaudu uurivad ju poliitikud ise. Miks sellega ei tegele paljukiidetud kapo ega prokuratuur, sellest ei saagi normaalsed inimesed aru. Miks me neid institutsioone maksumaksja raha eest ülal peame? Selleks et teada saada, et eesti perekonnanimega Yana Toom ja Mihhail Kõlvart kaitsevad vene valijate huve?

Lõpuks, VEB-i skandaal näib olevat koalitsiooni sisesõda – IRL Reformi vastu. Eesti Panga juht Ardo Hansson on IRL-i taustaga, süsi tuhas hoiab ülal IRL-i kuulunud ajakirjanik Toomas Kõmmel, väga sõjakas oli mitu kuud järjest end avalikult IRL-meelsena positsioneerinud Äripäev ning igapäevast rünnakut hoiavad samuti IRL-i suunalise H. H. Luige väljaanded Delfi ja Eesti Päevaleht. Reformierakond hoiab targu madalat profiili. Opositsioon Keskerakond – SDE lihtsalt ei tea sellest VEB-ist midagi, sest polnud noil aastail pumba juures.

HIIBUSE NÄDAL

EELMISTE VALIMISTE EEL LUBAS IRL KODUKULUDE VÄHENDAMIST (ELEKTERJNE). SEEKORD ÜRITAB LAUSA OTSA PEALE TEHA.

KESKNÄDAL

Address: 10130 Tallinn, Toom-Rüütli 3/5
Tellimine ja levi: 6 177 717

Peatoimetaja Urmi Reinde urmi@kesknadal.ee 6 274 583
Uudistejuht Indrek Veiserik indrek@kesknadal.ee 6 274 571
Toimetaja Tiit Maksim tiit@kesknadal.ee 6 273 465

Toimetuse käsikirju ei tagasta. Kesknädalas ilmunud artiklid väljendavad nende autorite arvamust, mis ei pruugi kokku langeda toimetuse omaga.

Levi AS Express Post ja AS Eesti Post.
Lehte kirjastab MTÜ Vaba Ajakirjandus

Valitsuse majandusgenotsiid rahva kallal

Valimisvalet „Kodukulud alla!“ kasutades petsid IRL-i poliitikud ennast parlamenti ja valitsusse. Inimesed häaletasid heauskselt Juhani Partsi, Ken-Marti Vaeri ja Urmas Reinsalu poolt, lootes kaitset tõusvate hindade ning monopolide ahnuse eest.

LAURI LAASI

Riigikogu liige, Keskerakond

Nüüd veebruaris, kus inimesed said esimesed vabaturu-elekt-riarved, saab kinnitust, et IRL-i lubadus kodukulud alla viia oli jõhker pettus ning inimestele puru silma ajamine. Ma ei peatuks elektrienergia hinnal. Lepime sellega, et elektrienergia hinnal kujundab turg. Kuigi jah, ka avatud turule, pea ees, tormamine olukorras, kus oli teada, et konkurents ei teki ja turg ei toimi, oli Juhani Partsi idee ja tahe. Ülekohtu, küünilisuse ja ahnuse näide vaatab aga kõige ehedamal kujul vastu võrgutase arvetel.

Partsi: elekter ei ole kodukulu!

Arusaamatud ja ülesblufitud võrgutase moodustavad 2/3 sellest, mida elektri eest mak- same. Ning see, kui suured on võrgutase, sõltub täielikult

Partsist ning ta parteikaas- lastest, kes väiksemaid kodu- kulusid lubasid.

Partsi ise ütleb, et elekter ei ole- vatki kodukulu! Kui ma seda esimest korda kuulsin, siis arvasin, et ministril on täna hea tuju ning ta teeb nalja. Aga ei, minister mõtles tõsiselt. Kui elekter ei ole kodukulu, mis ta siis on? Mille eest raha küsi- takse? Kas maja ees tänaval põleva lambi või Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valgustamise eest? Mil- line peab olema inimese aru- saam ning loogika, et elektri- t mitte kodukuluks pidada?

Võrgutase jultunud tõstmine

Eriliselt jultunuks tuleb arvata võrgutase 16-protsendine tõus selle aasta alguses, kui elektrienergia avanemine tarbi- jatele niigi löögi andis. Miski ei saagi paremini näidata IRL-i tegelikku suhtumist inimestesse. Selle asemel, et kasutada erinevaid võimalusi pehmendamaks tarbijate üle- minekut vabale turule, kruniti omalt poolt hinda veelgi 16%. Kas Juhani Partsi ja Taavi Veskimäe arvates oli hinnatõus veel liiga väike, et neil jätkus jultumust ka omalt poolt käsi inimeste taskusse ajada? Partsi meeldib inimestele enda meelest tarka nõu anda. Üks tema lemmiksoovitus on:

kulutage elektrit vähem! Kuidas ta seda ette kujutab? Arvestades, et elektrienergia koos võrgutasega oli pööra- ne juba enne viimast hinna- tõusu, siis on inimesed oma kokkuhoiuvõimalused ammu ammendanud.

Kas meil on sõjaaeg?

Peavad inimesed siis küllmas ja pimedas istuma nagu sõjaajal? Kui siiani meeldis IRL-ile mõtetes 1944. aastast elada, siis kas nüüd paisatakse Eesti inimesed ka eluviisilt 1944. aastasse? Veel natuke IRL-i valitsemist, ja inimesed on sunnitud muldonnidesse kolima.

Kindlasti võiks Parts kokku- hoist rääkida oma partei juhi Urmas Reinsaluga. Reinsalu ütles „Õhtulehele“, et tema jaanuari elektrikulu oli 3000 kWh. Ja põhiosa kulus elekt- rile. See tähendab, et Reinsalu saab umbes 350-eurose arve. Ja seda suhteliselt soojal talvel. Kui ta aga tahaks kokku hoida, nagu Parts soovib, siis mil- lised oleksid tema võimalused? Langetada toatemperatuur 16 kraadile? Kuna peres on väikesed lapsed, siis usun, et Reinsalu hea isana seda ei teeks. Järelikult tuleb maksta. Ei ole ju mõeldav, et minister korterisse pursuika tarib ning selle korstna aknast tänavale torkab.

Ministripalgaga on võimalik tasuda 300–400-euroseid ar- veid, aga kui pere sissetulek ongi 700 eurot? Millise valiku on siis Parts inimestele jät- nud? Kodust loobuda? Ka see on

keeruline, sest suure osa kodusid on soetatud pangalaenuka, ja kes tahaks osta maja, mille kulud on kõrged?

Partsi: ise olite lollid!

Taas võib Parts öelda, et ise olite lollid, kui energiakuluka maja ostsite. Aga kus inimesed pidid 4–5 aastat tagasi ette nägema, millise hinnaralli majandusminister võrgutase- dega korraldab? Tõllal, vastu- pidi, inimesi julgustati laenama ja oma kodu soetama. Ei aita ka see, kui inimesed kasutavad kiidetud keskkonnamäärlikke maa- ja õhksoojuspumpasid. Ka need tarbivad elektrit ning garanteerivad meie hindade juures kõrge elektriarve.

Juhani Partsi meeldib rääkida ka majade soojustamisest. Kuna soojustamiskampaaniad puudutavad kortermaju ja need on valdavalt kaugkütte- võrgus, siis ei ole täpselt mõis- tetav, kuidas peaks enoplasti seintele kleepimine elektrikulu vähendama.

Eramajaomanikest, keda elekt- rihinna tõus kõige enam puudutab, Parts vaikib.

Jah, siiski üks peotäis päikesepaneelid jagati Kredexi toel ka eramajaomanikele.

Päikesepaneelid on küll head, aga ka see kampaania sai enne läbi, kui alata jõudis. Ilmselt kulus raha Koduomanike Liidu trükistele ja valimiskampaaniale „Kodukulud alla!“ ning päikesepaneelide jaoks enam ei jätkunud. Ka tuli paneelid enne välja osta ning seejärel oodata, et osa kulutustest hiljem hüvitatakse.

Küsitav muidugi, kui palju on meil inimesi, kellele 5000 eurot kodus riivli peal seisab ja Kredexi kampaaniat ootab.

IRL-i kisa-kära tulemus null

Juhani Partsi räägib energia keskkonnatasude vähendamise- st kui kangelasteost. Selles mõttes on tegemist jah kange- lasteoga, et Parts lõpuks reformikatel loa millekski selliseks välja kauples.

Paraku keskkonnatasude vähendamine avaldab elektri- arvetele nii väikest mõju, et on pigem sümbolset laadi ning jääb tarbijale märkamata. Taas nii nagu IRL-ile iseloomulik – palju kisa ja kära, tulemus nullilähedane.

Loosungi „Kodukulud alla!“ varjus tegutsedes jäetakse

inimesed oma kodudest ilma. Kas see on Partsi ja Reinsalu teadlik eesmärk või kukub see neil lihtsalt nõnda välja, ei oma tähtsust. Oluline on lõpptule- mus.

See, mis Eesti peredest hin- nahulluse pöörises saab, IRL-i juhtpoliitiku ei huvita. Palju rohkem pakub neile pinget see, kes hakkavad juhtima Politsei- ja Piirivalveametit ning kapot, kas on tegemist ikka piisavalt truuga ja käskuuleka inimesega. Arvestades, millisesse välja- pääsmatusse olukorda on Juhani Partsi tuhandes pered võrgutase tõstes pannud, peaks Andrus Ansip näitama, kes on valitsuses peaminister, ja Parts peab ministritoolilt lahkuma. Sest tuleb lõpetada majandusgenotsiid Eesti rahva kallal.

ESIMEST KORDA ELUS MIITINGUL:

Aivar Riisalu.

NOORED AVALDAVAD MEELT: Elekter pole luksuskaup!

MÜRSEV-PLÄRISEV-HUUGAV KOMPRES- SOR:

Partsi tõi meele- avaldajatele omapoolse kingi- tuse: kompres- sorliku „tausta- muusika“, kõnele- jate segamiseks.

IRL lubab valimisteks suuri hinnatõuse

Narvas tegutseb neli erinevat korteriühistute ühendust, kelle juures käivad pidevalt külalised Tallinnast, Kredexist, Eesti Korteriühistute Liidust jm. Kõike, mida on vaja teada majade renoveerimisest, Narvas juba teatakse. Ma ei ole see inimene, kes peab majandus- ja kommunikatsiooniministrile Juhani Partsi selgitama lihtsat asja, miks Narvas pole majade soojustamine populaarne. Kui ta sellest aru ei saa, siis on see tema probleem.

MIHHAİL STALNUHHIN

Riigikogu liige, Keskerakond

Nüüd ma tahan jutustada loo ühest Krakóvi vorsti jupist. See toimus Narvas 2004. aastal. Parts oli siis peaminis- ter ja tuli Narva üht hotelli avama. Tal ei olnud mitte midagi ühist selle hotelliga. Lihtsalt kutsuti minister... Tegu oli rohkem nagu reklaamiakt- siooniga. Sellel avamisel oli kuradi kihvt stseen, kui Eesti lippu, mille minister hotellile

oli kinkinud, hakati hotelli ees tagurpidi kõrgele taeva poole tõstma. Moment oli nii vaimukas ja nii tähtis, et keegi ei julgenud öelda: „Jumal küll, tõmmake maha! Pöörake teist- pidi!“ Tõmmati vardasse valge siiluga taeva poole. Pärast, kui kõik külalised läksid hotelli, pöörati lipp õigetpidi.

Partsi vael lühikesed jalad

Aga hotellis hakati küsima peaminister Partsi, et mis seal piiril toimub? Sest ootamatult oli ära keelatud Ivangorodist liha- ja piimasaaduste toomine. (Ma tuletan meelde, et enne seda oli lubatud tuua seda nii palju, kui inimene soovis.) Ja siis Parts ütles inimestele, et: mis te räägite, valitsus ei ole midagi sääras vastu võtnud! Kõik see olevat tema sõnul jama ja tegelikult võib tuua ikka küll. Inimestel tekkis kohe küsimus, et mis jama siis toimub? Piiril neile räägitakse,

et kehtivad uued reeglid, siin Parts vastab, et ei ole nii. Mida siis teha?

Ajakirjanikud tulid minu juurde ja ma pakkusin neile välja võimaluse viia läbi eksperiment. Ma läksin üle piiri, käisin Ivangorodis ära ja ostsin seal 200 g Krakóvi vorsti. Palusin, et see pandaks läbipaistvasse kilekotti ja hakkasin uhkelt marssima üle piiri. Kui ma jõudsin meie tolli, märkasid, et kõik tolliametnikud on kuskile kadunud. Mitte keegi ei oota, ajakirjanikud seisavad ja mul ei ole samas võimalust kontrollida, kas peaminister räägib ikkagi tõtt või valetab. Läksin välja, tõmbasin suitsu, tuln tagasi. Nad arvasid, et ma olen juba välja läinud. Ja siis äkki tuln ikkagi mina.

Tollirahvas pööras mulle selja. Kõik kolm inimest, kes seal seisid, püüdsid mitte näha, mil- lega ma tuln. Mina jäin seisma ja hakkasin pärima: kes räägib tõtt, kas teie või peaminister? Kas need uued reeglid on siis olemas või ei ole? Kes teist valetab? Neil ei olnud pääsu. Nad pidid tunnistama, et tõesti kehtivad uued reeglid. Ja muidugi peaminister Parts teadis seda suurepäraselt. Aga aru saades, mida see tähendab narvakate jaoks, otsustas Parts,

et seekord ta valetab. See jääb hästi meelde ja eks seda näe, mis seal edasi juhtub.

Tõendamaks, et see keeld on tõesti olemas, oli mul vaja ikka inspektori juurest läbi saada, ja ma nõudsin, et minu suhtes korraldataks menetlus. Sest ma ju tõin vorsti, mis on keelatud. Mind viidi ühe inspektori juurde, kes koostas protokollid. See protokoll on mul ilusasti seinale raamis, sest selles situatsioonis pani ta suurest hirmust sinna kirja, et ma tõin käsitsi üle piiri 0,2 tonni vorsti. Jah! Tavaliselt tuuakse tonni- kaup ja ta lihtsalt ei vaheta- nud tonne kilogrammide vastu. Kui ma kunagi vana olen ja mul on lapselapsed, siis ma näitan neile ja selgitan, et vaadake, kui võimas vanaisa on teil – tõi käsitsi üle piiri 200 kilo vorsti.

Vihaste hulk kasvab

Pärast tuln välja ja näitasin ajakirjanikele seda protokollid ja sellega see vaidlus saigi otsa. (Vorsti andsin kassidele ära, sest seal piiril on neid meil piisavalt.) Kõik said selgeks, et peaminister Parts valetas. Valetas tollal ja mul pole mitte mingit põhjust kahelda, et ta valetab ka tänasel päeval. Sest kasutades häälteaamiseks nippi lubada, et mingi asja hind langeb – seda võib poliitikas

iga päev kohata. Ainult et seekord oli Parts liiga jultunud. Seekord ei pidanud ju keegi seda uskuma. Aga esialgu uskusid.

Praegu võib IRL seletada ükskõik mida. Keda huvitab IRL-i valimisplatvorm? IRL on koalitsioon Reformierakonnaga. IRL-i valimisplat- vorm enam ei mängi mitte mingit rolli. Sest IRL-il on uus platvorm ja vastavalt sellele hinnad kasvavad.

Viimasel ajal on mul olnud mitu kohtumist väga vihaste inimestega. Võin väita, et nii vihaseid inimesi ei ole ma veel

kunagi näinud. On tekkinud uus mood. Need inimesed kannavad kaasas kviitungeid, kuhu on märgitud korteriüüri ja kommunalteenused. Elektri- hinna kohale on tõmmatud ring ümber, ja seda siis näidatakse. Inimesed soovivad teada: mil- lal IRL ja Juhani Partsi kavatse- vad oma lubadust täita?

Kõnest Riigikogus 11. veeb- ruaril

Meeleavalduse fotod: Indrek Veiserik

Eesti – rikas riik, vaene rahvas

Valimised ja valitsemine on ühiskonna aluse kaks lahutamatu poolt. Kui sind valitakse, saad õiguse valitseda. Kuid kui ei valita, kas ka siis on võimalik valitseda? Jah, ilmselt!

TOOMAS PAUR
Keskerakonna
Lõuna-Eesti
koordinaator

2013. aasta kohalike omavalitsuste valimised lähenevad. Märke on nii õhust kui ka maa pealt juba leida. Valitavad on ärevaks muutunud. Valimismasin peab töötama tõrgeteta.

On kuulda, kuidas valdades-linnades siin-seal üle Eestimaa koonduvad vastaspoole, et näidata valijatele oma tahet nende eest viimseni seista ja vajadusel barrikaadidele tõusta. Kõik nagu tahaksid teiste heaolu eest jalad raku joosta. Aga isiklik heaolu? Ons tegemist silmakirjateenrite ja Kaval-Antsudega või valutab mõnel süda kaaseestlaste toimetuleku pärast? Koos vastandumisega ja erakondlike aadete laualeladumisega löövad välja valupunktid, mis siiani varjul olnud või millesse suhtuti vaikse taluvuse või võimetusega midagi ette võtta.

Mäksa ja Luunja ja Eesti

Mäksa vallas Tartumaal nõudis rahvas kõrgeima võimukandjana oma seadusliku õiguse realiseerumist, tulles kokku ja näidates oma tahet ise otsustada, et kes ja kus on peremees.

Luunja vallas Tartumaal vastandusid poliitilised huvid, jõudes välja umbusalduseni vallajuhtide vastu. Sageli jäävad inimesed kahjuks passiivseteks või hakavad hoopis lahkuamiseks asju pakkima. Seda kinnitab kurb statistika. Eestis on vaid käputäis omavalitsusi, kuhu soovitakse kolida. Pilt on enam kui nukker. Võib ju hõisata, et rahvas on alati rännanud. Lähedavad, omandavad kogemusi – mis seal siis halba saab olla? Sama on väitnud esipoliitik Ilves. Kahjuks jääb eestlust globaliseerumas maailmas omariiklusest hoolimata vähemaks. Eestluse säilimise võimalused libisevad meie endi tahte alt välja. Algrakuks, mis perekonnaüleselt meid suudaks rahvaks siduda, ongi meie eneste poolt teostatav valitsemise korraldamine. Miks on kadunud kollektiivne tahe olla koos, luua elamisväärset elu ning tunda muret kogu oma kodu-alla pärast? Reaalset tegevust peaaegu ei ole, on vaid sõnad, on vaid pealiskaudne poliitika.

Kokkuhoid rahva arvelt on halb poliitika
Halb poliitika lööb segi väljakujunenud elurütmid, ei too kaasa ühiseid arenguid ega kohaliku rahva elu paranemist. Ometi kõik võimulesoovijad koos ja eraldi, erakonnad ja valimisliidud pole parema elu lubadustes kitsid. Samas mahuvad nende lubadused lähedasti olemasolevate erakondade programmlistesse määratlustesse. Kõigest hoolimata kujuneb tulemus sageli kui mitte just vastupidiseks, siis ometi mitte selleks, mida inimesed lootsid. Näiteks, kes saab aru, mida täna tähendab loosung „Kodukulud alla!“, millega isamaalilised võitsid palju häälid? Või mida tähendas praeguste kõrgete hindade juures poliitikute lubadus „Euro hindade ei tõsta“? Kõik need lubadused osutusid valeks, ometi need inimesed valitsevad meid. Ka linnadevälistes omavalitsustes on esindatud üleriigilised poliitilised prioriteedid. Rikas riik ja vaesuv rahvas ei saa oma vastuolusid pidevalt

taandada kuldsetele valimislubadustele ja näilisele hoolivusele. Kokkuhoid rahva arvelt riigi kasuks ei ole parim viis, kuidas koosmeelele jõuda.

Võimuvahetus Kanepis

Olen ise olnud pikka aega põlvamaalane. Mõni aeg tagasi jäi mulle Kanepi valla kodulehte sirvides silma, et ka Põlvamaa ei jää Tartumaast maha. 2012. aasta suvel toimus Kanepis võimuvahetus, mille tulemusena asus vallavanema toolile reformierakondlane Urmas Hallap. Kuid nüüd on jälle miskit teoksil. Poole aastaga pole koosmeelt saavutatud või pole seda soovitudki, sest millegipärast on just õhukese riigi ideoloogidel – reformierakondlastel – kombeks vastaspoolega mitte arvestada ja vaid omi asju korraldada. Selline elufilosoofia loob paratamatult vastuolusid. Ka Kanepis jõudis olukord eeldatud konfliktini.

Eelmise vallavanema Aivar Lutsu ametisoleku ajal realiseerus mitu mahukat projekti, mitut sooviti alustada. Seal sai alguse eelmine vastasseis, kui õhukese riigi pooldajad nõudsid tagasitõmbumist ja projektide külmutamist. Sest raha olla vähe, ja justkui selle kinnituseks tõstsid vallavõimu juurde saanud kiirkorras jõudsalt maamaksu. Siit võibki aimata mõtetelise löhet, mis on ulatunud erakondlikest ladvikutest küla-keskuste ja vallavalitsusteni.

Kuidas nihutada kaalu-kaussi?

Võib ju rinna ette ajada ja hõisata, et riik on rikas, aga targu jäetakse mainimata, et rahvas on vaene. Kus on eelmainitud Luunjas jõudiski vastasseis rikka riigi pooldajate ja vaesuva valla vastaste vahel umbusalduseni.

Küsimuse all oli, kas peaks Luunjas gümnaasium olema või mitte. Ka Kanepist kostab väiteid, et seoses uue haridusreformi käivitumisega ei ole mõistlik ega ka rahaliselt tasuv gümnaasiumit säilitada. Kuna Kanepis sai nn teine vastasseis alguse küll seaduste tõlgendamisest vallavanema ja volikogu esimehe poolt, siis julgen arvata, et lahkeli on saanud alguse sellest, kas panustada rohkem valla elanikesse või üritada hoida vallavalitsus heas tootumuses. Kahjuks ei saa ka Kanepis täna valitsev reformimeelne vallavalitsus põhijoonest irduda ning matkib riigis toimuvat. Riigis ju näeme, kuidas lakkamatu raha voolab *Estonian Air* idesse ja tõusevad kohustuslikud maksud *a la* elektrihind. Millegipärast tekib ka küsimus: mida (oma)valitsejad omaenda palgatõusu nimel ka ära on teinud, või peabki see palgakene suurenema lausa iseenesest, sõltumata tulemusest?

Valimistel näeme!

Valijad küll ähvardavad: valimistel näeme! Aga on tekitatud ka teine tee: kui ei nähtagi? Sest omavalitsuste valimistel on samuti rakendunud e-valimissüsteem. Seega pole üllatused väljastatud ja valituks võib osutada mister EIKEEGI. Omalt poolt soovitan kõigil, kes paremat elu tahavad, valida ikka pabersedelitega! See on kindlam. Seega mõtlemist on küllaga. Mina arvan, et pigem jääda elama koju, Eestisse, kui lahkuda, sest tagasitee ei pruugi püsida.

Iseseisvuspäeva m

Otepää on vaieldamatult paik, kuhu ulatuvad Eesti iseseisvuse juured. 1876. aastal korraldas Eesti Põllumeeste Selts siin esimese üle-eestilise põllumajandusnäituse, 1884. aastal õnnistati siinses kirikus esimene sinimustvalge lipp.

JAAN LUKAS
ajakirjanik

Täna tuntakse Otepääd talvepealinnana ning mitme rahvusvahelise hõnguga suursündmuse toimumiskohana. Alles sel nädalavahetusel peeti ju suurejoonelist Tartu maratoni. Paraku on sügava kultuuri- ja spordiloo ning mitmekülge seltsielu poolest tuntud Otepää viimasel ajal atraktiivsete ja rahvarohkete ettevõtmiste poolest vaesemaks jäänud. Kohalikud elanikud tajuvad häabumist ka igapäevaelus.

Edgari trahterisse!

Üks koht Otepääl keha kinnitamiseks on Edgari trahter. Siin kohtame toitlustuskoha ja samanimelise külalistemaja loonud emafirma OÜ Otepää Lihatööstus rajajat ja eestvedajat Maie Niitu. Suvel seitsmekümne viieseks saav proua Maie (loodetavasti ta ei solvu vanuse avalikus-tamise peale) palub jätta kõrvaliseks faktid, et ta on valitud Aasta Emaks ning pälvinud teisigi tunnustusi. Küll hakkab ta murelikult rääkima elust kodulinnas, täpsemalt – nüüd-

ses vallakeskuses, ja selle ümbruses.

„Otepääl jääb järjest ära meie kodupaigale kuulsust toonud sündmusi. Enam ei peeta Pühajärve ääres järvepidu ehk *Beach Party* 't, kus ehk mõned noored tõesti liigselt üleemelikult või seadusekuulmatult käitusid. Massiliselt kalastamishuvilisi kokku toonud „Kuldkala“ kolis Viljandisse. Kõige rohkem kahju on aga suusatamise maailmakarikaetapi ärajäämisest. Tunne on selline, mis tekib siis, kui kodus on üks tuba tühjaks jäänud,“ kirjeldab Niit.

Maailmakarikaetapi ärajäämist on põhjendatud tipp-suusatajate puudumisega tänases Eestis. Otepää vallavolikogu liige Jaanus Raidal ei pea seda õigeks. „Ei tohi unustada, et kui 1999. aastal Otepääl maailmakarikaetappi läbi viima hakati, puudusid Eestis ka tipp-suusatajad. Andrus Veerpalu alles alustas pjedestaalile tulekut.

Arvan, et suusatamise maailmakarika ärajäämisest on põhiline osa dopinguprobleemidel ja vajakajäämisel suhtlemises Rahvusvahelise Suusaföderatsiooniga (FIS). Kindlasti oluks suhtekorralduses rohkem võimalusi ka paikkonna kohalikul võimul,“ ütleb Raidal, kes aastail 1989–1993 oli Otepää linnapea. Ta on juhtinud ka linnavolikogu, olnud vallavanem ja vallavolikogu esimees. Praegustes omavalitsuspoliitilistes oludes kuulub Raidal opositsiooni.

Elanikke ja firmasid jääb vähemaks

„Ei saa öelda, et Otepääl midagi ei toimu. Teatud tegevus käib, kuid erinevates valdkondades on tunda vaibumismärke. Sarnaselt enamiku väikelinnadega väheneb elanike arv. Registris on elanikke 4150, tegelikult elab neid Otepääl vaid 3700 ringis. Mõnigi on austusest sünnikoha või vanemate vastu end siia sisse kirjutanud, kuid mujale elama ja tööle asunud. Nii väheneb ka kohalik tububaas,“ räägib keskerakondlasest Maie Niit. „Meie linnas on ukсед sulgenud mitu väikeettevõtet. Iseäranis suur tagasilööök on Swedbanki ja SEB panga kohalike kontorite kinnipänemisest,“ kinnitab ta.

Otepää vallavolikogu liige, insenerihariduse ja mitmekülge töökogemusega Rein Vikard ning tegus kaasalõõja kohalikus elus, noorte suusatreener Uno Kikkas peavad pangakontorite sulgemist üheks põhjuseks, miks Otepääl ja selle ümbrusesse on hakanud tulema vähem turiste Eestist, erinevatest välisriikidest ja mõistagi ka Venemaalt. „Turistid ja puhkajad soovivad ju raha vahetada, milleks nüüd on tarvis sõita Tartusse või Valka,“ jutustavad nad. Muide, Vene turistidele võiks Otepää magnetiks olla ka seepärast, et siin on sündinud ja õppinud idapoolse suurriigi rahva jaoks üks kuulsamaid eestlasi, nimekas teleajakirjanik Urmas Ott, samuti tuntud suusatajad Koltšiniid.

Pähklitest ja oravatest

Tänast Otepääd kutsuti sama nimega ka muistses, ristisõdijate vallutuste aegses ehk, teatud uudse ajalookäsitluse järgi,

Tartu linnavolinikke ürita

2012. aasta viimane volikogu istung kujunes minu hinnangul partokraatliku diktatuuri tipphekkaks Tartus. Kui ikka koalitsiooni otsustab jõuga ja linna põhimäärust eirates, et ebameeldivaid küsimusi tõstataval opositsiooni esindajalt tuleb sõnaõigus lihtsalt ära võtta, siis mina seda mudumoodi nimetada ei oska.

SILVER KUUSIK
Tartu linnavolinik
Keskerakonna fraktsiooni liige

Tartu 2013. aasta eelarve surus võimullit volikogus jõuga läbi. Komisjonides kõlanud kriitikale vastas linnavalitsus

tuimalt: „Las volikogu otsustab!“ Hoolimata linnavalitsuse hinnangul toreda eelarve koostamisest, saatsid volikogus selle mõlemat lugemist meeleavaldused. Esimesel lugemisel oli maja ees palgatõusu nõudvate lasteandnike miiting, teisel – seal võis näha nii Anne Noortekeskuse ehituse kui ka Tartu Tamme Gümnaasiumi oma majja jäämise eest seisjaid.

Vastuseis teerullile

Keskerakonna fraktsioonil oli kavas venitada linnavolikogu istungi algust ühe tunni võrra, et istung algaks kokkulepitud ja linnarahvale harjumuspärasel ajal. Selle käigu peamine mõte oli tähelepanu juht-

imine opositsiooni ja lihtrahva olemasolule linnas.

Keskerakonnal oli ette valmistatud 21 arupärimist; kõik fraktsiooni arvates tähtsad, konstruktiivset lähenemist ning mainitud probleemide lahendamist nõudvad. Näiteks tõstatisime arupärimistes ohtlike jääpurikate, Kitsa tänava libedate treppide, bussijaama võimaliku lammutamise jmt teemad.

Opositsioonil ei ole just eriti palju võimalusi end kuuldavaks ja nähtavaks teha. Nüüd üritati ära võtta ka üht viimast võimalust. Nagu Toompeal nii ka Tartus on normaalse suhtlemise ja läbirääkimiste asemel tavaks saanud jäik ning kõigutamatu demokraatikauge poliitika. Loomulikult oleks me võinud oma arupärimised esitada kirjalikult, ettekandmata, kuid tegelik arupärimiste mõte oli ikkagi protest – vastuseis teerullile! Keskerakonna fraktsioon oli jõudnud esitada umbes 12

eeleolu Eesti lipu õnnistamise linnas

Euroopasse integreerumise eelses Eestis. Selle nime andis tagasi Eesti Vabariigi valitsus 1922. aastal, kui Nuustaku alev sai Otepää aleviks. Paiga saksapärase nimi on olnud *Nusstag*, venepärane *Nustago*. Legendi järgi on see nimi tulnud Nuustaku Reinult, kes kord aastas ühel päeval kõik teoorjad mõisnikule pähkleid korjama ajas. Nimelt oli muistse Otepää linnuse kohale kasvanud pähklikimets.

Pähkel viib mõtted hoopis oravale ja orav tänapäeval omakorda Reformierakonnale. See partei ja selle üks kohalikke eestvedajaid, praegune vallavolikogu esimees Aivar Nigol on Otepääd erinevates võimukombinatsioonides valitsenud ligi paarikümmend aastat. Opositsionärid Jaanus Raidal, Rein Vikard ja Uno Kikkas peavad rivaalide pikaajalist võimulpüsimist üheks paikkonna stagnatsiooni põhjuseks.

„Kohalik omavalitsus võiks rohkem tähelepanu pöörata ettevõtlusele. Siinne ajaleht Otepää Teataja ettevõtlusteemat peaaegu ei kajasta. Vallavalitsuses võiks töötada ametnik, kes tegeleks ettevõtjatega suhete korraldamisega,“ arvas firmajuht Maie Niit.

Vestlusringis tehakse juttu volikogu revisjonikomisjoni tegevuse pärssimisest, Otepää gümnaasiumi väidetavast äritegemisest õpilaskoduga – koolijuht olevat oma rahakoti suurendamise huvides majutusteenust pakkunud.

Raidal nimetab raharaiskamiseks juurdehitust Sihval asuvalle Otepää valla lasteaiale. Tema arvates oluks lasteaia jaoks piisavalt ruumi

LASTE HEAKS: Pühajärve lasteaed, mille juurdehitust vallavolikogu opositsioon asjatuks raharaiskamiseks peab. Raidali arvates oluks lasteaia jaoks piisavalt ruumi ka Pühajärve põhikooli majas.

OLULINE MAJA: Raekoja ehk vallavalitsuse hoones võetakse vastu talvepealinna tähtsamad otsused.

Fotod: Johannes Haav

ENDISELT HEAS VORMIS: Otepää opositsioonipoliitik Jaanus Raidal arvab, et omavalitsus peabki olema justkui "riik riigis".

ka samas külas asuvas Pühajärve põhikoolis.

Kostab arvamusi, et mõndagi juhtumit uurivad Otepää vallas keskkriminaalpolitseinikud, aga jäägu see temaatika käsitlemiseks siis, kui kahtlustatavate süü või süütus kohtus selgunud.

„Tulin Otepäele tagasi, kui Eesti Vabariik taastati. Soov oli siin midagi korda saata. nüüd on aga tunne selline, et peaks midagi ropult ütleva,“ ei saanud Vikard pahandamata jätta.

Omavalitsusdemokraatia väärkusest ja väärtusest

Raidal juhtis tähelepanu ka ebaeetilisele kohaliku võimu teostamises. „Praegune vallavolikogu aseesimees Peeter Holts sai volikogusse

minu kogutud häältesaagiga, hiljem läks ta aga üle minu vastaste poole. Minu arvates peaks tal jätkuma ausust ja mehisust sellise altvedamise või lausa poliitilise kaabakluse tõttu vallavolikogust lahkuda.“

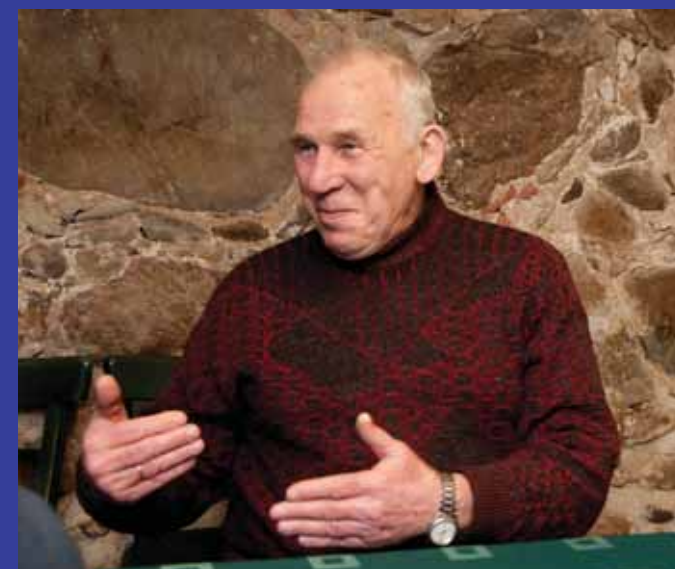
„Olen Otepää poliitilise eluga kursis alates taasiseseisvumisest. Seadsin oma missiooniks see paik kolkalinna seisundist välja aidata ja püüan sellele jätkuvalt pühenduda, ehkki olen oma kodulinna praktiliselt töötuks jäänud,“ märgib Raidal, kelle mõtted ja teod on erinevaid arvamusi tekitanud, kuid kes kahtlemata on üks karismaatilisemaid tegelasi Eesti omavalitsuspoliitikas.

„Omavalitsustel on vaieldamatult väärkuse koht Eesti riigi arengus. Õeldakse, et Tallinnat valitsetakse nagu riiki, kuid ehk ongi see just õige

omavalitsusdemokraatia?“ arutles Raidal.

Jutt Tallinnast viib paratamatult mõtted sealsele linnapeale, kes mõnede spekulatsioonide järgi olevat ka inspiratsiooniallikaks Otepää lihatööstuse nimele. „Tegelikult arutasime nimeküsimumust enne firma asutamist ja kaalusime mitut nime. Siis leidsime, et hea kuvandiga nimi on *Edgar*, millest pidavat kajastuma tegutsemine raskestes olukordades, kuid siiski arenemine ja püsima jäämine,“ selgitab Otepää majanduselu nooruslik *grand old lady* Maie Niit.

Portaalist „Nimeseletaja“ võib leida sedagi, et nimega *Edgar* kaasneb oskus rikkusega ümber käia, suuremeelsus ja agressiivsus töös.

NÄEB PUUDUSI: Otepää linnavolikogu liige Rein Vikard on üks neist, kellele põhjustab pahameelt suursündmuste ärajäämine Otepääl.

ti jõuga vaikima sundida

arupärimist, kui IRL-i fraktsiooni esimees Toivo Maimets tegi siinkirjutaja arupärimise ajal ettepaneku keelata arupärimiste ettekandmine. Hoolimata vastuolust linna põhimäärusega pani volikogu

võeti põhiseadusega tagatud õigus sõna- ja mõttevabadusele, tundsingi partokraatliku diktatuuri tippmomendina.

Sihipärane reeglite eiramine

Kuna tolleks hetkeks oli siinkirjutajal esitamata seitse arupärimist, viisin need volikogu esimehe Mihhail Lotmani lauale. Tema aga ei tahtnud minu siirast murest tulenevaid arupärimisi isegi kirjalikult vastu võtta ja viskas need süüdimatult põrandale, kust linnavolikogu sekretäril tuli need kokku korjata. Nii piinlikku olukorda ei juhtu Eesti poliitikas just eriti tihti.

Segadusele järgnenud vaheajal mõistis koalitsioon oma viga, ning minu kui linnavoliniku sõnaõigus taastati. Koalitsiooni lahkel loal lubati mul isegi arupärimised ette kanda.

Võimuliidu teerullitaktika sellest aga ei raugenud. IRL-i fraktsiooni kuuluv volinik

Kristjan Mugra üritas lühendada mul arupärimisteks põhimäärusega ette nähtud aja 3 minuti pealt 30 sekundini.

Selle ettepanekuga näitas järjekordne koalitsioonipoliitik oma puudulikkust linna põhimääruse tundmist. Nimelt tuleb väljapakutud põhimääruse muutmist menetleda vähemalt kahel järjestikusel volikogu istungil, ja seetõttu polnud muudatusettepanek mingil juhul teostatav. Minu veel suuremaks hämminguks pani volikogu esimees selle siiski hääletusele, kuid tänu saalis olnud koalitsioonipoliitikute vähesusele see õnneks läbi ei läinud.

Kahjuks tuleb tunnustada, et Tartu pole probleem mitte ainult linnarahvale kahjulike ning suurt vastuseisu tekitanud otsuste läbisurumises, vaid ka volikogu enda kehtestatud reeglite sihipärase eiramises. Ehk siis – lisaks sellele, mida tehakse, on tõsine mure, kuidas seda tehakse.

Tartu pole alati heade mõtete linn

Väljaütlemisi Tartu linnavolikogu 20. detsembri 2012 istungi stenogrammist (pärast seda, kui opositsioon oli üle andnud 11 arupärimist):

[Keskerakonna fraktsiooni liige]

Silver Kuusik: Tegelikult on seis selline, et mul on seitse arupärimist veel, nii et...

M. Lotman: Ma teen niimoodi, et see, mis oli esitatud selleks hetkeks, kui hääletasime, veel on Artjom Suvorov, ma talle annan ka sõna, aga teie peate piirduma ainult ühega. Kolleeg Silver Kuusik, kas teil on midagi meile öelda?

S. Kuusik: Annaks oma arupärimise ajast sõna linnasekretärile, kes põhjendaks ära, kuidas juriidiliselt...

M. Lotman: Vabandust, härra Silver Kuusik, mina juhin seda koosolekut, mitte teie.

S. Kuusik: Selge, siis ma rohkem ei küsi.

M. Lotman: Nautigem neid hetki. Kolleeg Suvorov, kui teie loobite need siia, siis...

[---]

O. Raju: Mul on küsimus. Volikogu juhatajal on raskusi eesti keelega. Põhimäärus näeb ette aja piiramist, aga mitte volinikel sõnaõiguse äravõtmist. Kui me selle juurde jääme, siis ma arvan, et see on otseselt Kapo küsimus.

M. Lotman: Ma arvan, et Kapo küsimustega

tuleb Kapo poole pöörduda.

O. Raju: Praegu oli mul küsimus koosoleku juhatajale: kas jutt on ajast või sõnavõtuõigusest? Kumba me hääletasime? Sõnavõtuõiguse äravõtmist, sellist punkti pole olemas.

M. Lotman: See on interpretatsiooni küsimus.

[---]

M. Lotman: Keegi ei ole kelleltki sõna ära võtnud, lihtsalt ma ei ole sõna andnud.

[---]

M. Lotman: Jätkame arupärimistega. Kes soovib? Kolleeg Artjom Suvorov, palun. Kolleeg Kuusik, kui te veel kord viskate need asjad niimoodi lauale, siis ma rohkem... ma saan aru, aga ei loobi nii. Okei, mina ka vabandan. Palun, aeg jookseb.

A. Suvorov: Korda ei ole saalis, kas te palun saate korra majja lüüa.

M. Lotman: See ei ole teie küsimus.

Täisstenogrammi saab lugeda aadressilt: <http://info.raad.tartu.ee/webaktid.nsf/0/B5B9EFF9931C7D8DC2257AE9005C86AF>

Opositsioonil ei ole just eriti palju võimalusi end kuuldavaks ja nähtavaks teha. Nüüd üritati ära võtta ka üht viimastest võimalustest.

esimees selle saalis hääletusele, ning võimuerakondade parteidistsipliin toomis kõikumatult – ettepanek kiideti heaks. Seda hetke, mil minult

Poeedi tütar Jekaterina Roždestvenskaja Tallinnas

Jekaterina Roždestvenskajat võlus Tallinn juba enne, kui ta oli seda linna näinud. Niisuguseks kujunes lapsepõlves nähtud fotode, eriti aga filmide mõju, sest enamik kriminulle ja muinasjutte, mille tegevus toimus kusagil Läänes, filmiti nõukogude ajal Tallinnas.

BORISS TUCH
Eesti ajakirjanik

„Mulle tundus see linn otsekui pärinevat Anderseni muinasjuttude lehekülgedelt. Kui mehele läksin, otsustasime pulmameisi teha Tallinna. Jäime lemmikile hiljaks, ning reis jäigi ära,“ rääkis Jekaterina.

Roždestvenskaja (1957) on ilukirjanduse tõlkija (Steinbeck, Maugham, Le Carre, Sheldon), disainer, ajakirja „Seitse Päeva“ peatoimetaja. Ta isa oli üks XX sajandi kolmest suuremast vene luuletajast – Robert Roždestvenski (1932–1994).

Teine kuulus vene luuletaja, Jevgeni Jevtušenko vahetas paremat vääriva püsivusega naisi ja maailmavaateid, et olla kogu aeg tähelepanu keskpunktis. Kolmas, Andrei Voznessenski, alustades hiilgavalt, hakkas ilutsema: meisterlikkus jäi isegi kasvav, õelda aga polnud enam midagi – ta hing valitses tühjus.

Robert Roždestveski aga jäi ainsana ustavaks nii oma naisele – kirjanduskriitik Alla Kirejevale – kui ka Hruštšovi „sula“ ideaalidele. Ning kui üheksakümnendatel varisesid kokku nii ideaalid kui ka ühiskonna kõlbelisuse mõisted, jättis meie maailm ta maha. Tema viimased luuletused tunnistavad suurt ja traagilist pettumust. Tema jaoks hirmsates tingimustes kogus luuletaja talent siiski jõudu, võimaldades suhtuda nii ümbritsevasse maailma kui ka eelseisvasse lahkumisse vaprusena.

Eesti lugejatele, eriti aga siinsetele kirjanikele hästi tuttav (külastas Eestit päris tihti) suur vene kirjanik Vassili Aksjonov oli maailmavaateliselt Roždestvenski vastandiks, kuid oma põlvkonnast jutustavas romaanis „Saladuslik kiring“ tunnistab ta, et ainult Roždestvenski säilitas absoluutse avameelsuse ja kõlbelise puhtuse.

Jekaterina Robertovna (või lihtsalt Katja kõigile, kes teda tunnustavad) käis mullu aasta lõpus Tallinnas rahvusvahelise pressiklubi „Impressum“ kutsel. Kapo aastaraamatus nimetatakse klubi pea õnnestusorganisatsiooniks (peab ju selle raamatu koostaja ka õigustama talle eraldatavaid eelarverahasid).

Tegelikult korraldab „Impressum“ kohtumisi, mis on üheks väheseks intellektuaalselt värske õhu saamise võimaluseks kohaliku venekeelse elanikkonna sellele osale, kes pole veel provintslikkuse ja nõmeduse ära lämbunud. Kohtumistele koguneb alati hulk rahvast, mis pole ime, sest külalisteks kutsutakse tuntud vene kirjanikud ja ajakirjanikud, majandusteadlased, ajaloolased jne.

Poeedi tütar

„Elan kogu oma elu nii nagu oleks isa mu kõrval. Kaalutlen, kuidas tema oleks ühes või teises olukorras toimunud; kas kiitnaks heaks minu tegutsemisviisi või mida teinuks, olles minu asemel,“ ütles Jekaterina Roždestvenskaja. „Mind ümbritses lapsepõlvest peale eriline õhkkond, mis saatis mu isa. Meie kodus käisid näitleja Jevgeni Urbanski, poet Jevgeni Jevtušenko, kirjanik Vassili Aksjonov, poet ja laulja Bulat Okudžava... Mulle tun-

dusid nad vastikute vana-meestena, kes suitsetasid, rääkisid ja laulsid valjusti, segasid mu und. Kord äratasid mind pärast südaööd kitarrihelid ja laul, ning uksevälvele ilmus 5aastane öösärgis tüdruk, kes nõrdinult silmitses karkat võtnud seltskonda ja lausub selge häälega: „Te kõik olete sitakad!..“

Kuid ma ikkagi kasvasin üles selles seltskonnas! Varsti mõistsin, et minu valdkonnaks on vaid humanitaaria – matemaatika, füüsika ja muud täppisteadused on mulle täiesti võõrad.“

Kas isa lugese teile oma vastalminud luuletusi?

Jah. Algul sulgus ta oma kabinetit ning majas valitses vaikus: mitte segada, isa töötab! Teadsin, et

Roždestvenskaja

pean vait olema, et inspiratsiooni mitte ära hirmutada. Siis aga oli kuulda uksehelki klõbinat – isa tuli kabinetist välja ning luges meile emaga oma vastalminud luuletusi. Kui mu õde Ksenia vanemaks sai, ühines ka tema meiega. Ema kirjanduskriitikuna arutas neid luuletusi väga professionaalselt. Mina mõistsin siis küll veel vähe ja olin väga pahane, kui kuulsin mulle tundmatuid sõnu. Mõnikord isa arvas, et mul on õigus, ja asendaski need sõnad arusaadamatel. Ma olin siis väga uhke, et osalesin luuletamises!

Isa oli julge inimene ning kaitses oma vaateid. Ta suutis saada loa kaks aastakümnet keelu alla olnud Ossip Mandelštami kahekõitluse luulekogude avaldamiseks; temast sai Vladimir Vössotski esimese luulekogumiku „Närv“ toimetaja. Tema loodud on suure vene poeedi Marina Tsvetajeva muuseum Moskvas Borissoglebski pöiktänavas – majas, mis oli määratud lammutamisele. Ametnikud ei tahtnud aru saada: kellele küll on vaja seda kahekordset puumaja ning kellele selle Tsvetajevaga üldse asja. Isa palus ja veenis neid. Oma tervise hinnaga saavutas eesmärgi. Ta oli oma aja ideaalidele truu. Kui kõik hakkas kokku varisema, sai sellest tema isiklik tragöödia – ta jäi raskesti haigeks... Mulle tundus, et ta sureb nagu sõdur haavadesse, ainult et haavad polnud füüsilised, vaid vaimsed. Ta oli kui laps ega teadnud, mis teha. Usk oli kadunud, jäi vaid kuristik.

Sellest ongi tema viimased luuletused. Ta juba teadis, et on mineku piiril, ning otsekui teadlasena kirjeldas värsides, mis temaga toimub. Tuli teiselt koruselt alla ning luges värsse, milles jättis igatüüpi meid huvasti. Küsisin: „Isa, miks sa seda teed?“ Ta vastas: „Te peate sellega harjuma, te peate teadma, et ma lahkun...“ Need olid imelised luuletused. Selle raamatuga ta mitte ei surnud, vaid sündis uuesti. Helgemat siitilmaga hüvastijättu ma ei tea.“

Kas olete ka ise värsse kirjutanud?

Mitte kunagi. Tõlkisin ainult proosat. Diplomijärgi olen ma tõlkija-võõrkeelereferent. Pärast instituuti töötasin Teleraadiokomitees. Töö oli igav, ning laualaekas olid mul tekstid, mida tõlkisin – Maugham, Steinbeck, Le Carre.

Olite Sydney Sheltoni thrillerite esmaavas-tajaks vene lugejale?

Kui viisin kirjastusse esimese Sheltoni tõlke, öeldi mulle, et „selist kirjandust pole meie lugejale vaja“, ning minu juuresolekul visati käsikiri prügikorvi. Küll aga pärast urgitseti see hiljem välja ja avaldati aasta pärast tohutult tiraažis. Kuid tõlkijana ma

kaudu vastu ei pidanud. See töö pole vaimseid pingeid väärt. Urgitised iga sõna kallal, püüad säilitada autori stiili, aga seejärel makstakse sulle kerjuslikku honorari ja su nimigi on kuskil allserval peenikeses kirjas. Tahtsin alati inimesi millegagi rõõmustada. Ning kui abikaasa kinkis mulle hirmkalli fotoaparaadi, otsustasin kuidagi need kulutused tasa teha...“

Meie kaasaegsed minevikulistest kujundites

Roždestvenskaja „Erakogu“ koosneb meie kaasaegsetest kirjanikest, näitlejatest, poliitikuteist, artistidest (noiaid ta pildistab küll harva ja vastumeelselt, sest enamikus on need endassearmunud sisutihjad tüübid), jäädvustatuna mõõdamikumiljööds ja tollastes kostüümides. Nad kehastuvad kas ajaloolisteks persoonideks või suurte maalikunstnike loodud tegelasteks. Kangaid ja aksessuaare ostab Katja antikvariaadist. Selleks kulubki suur osa fotode eest saadavast honorarist. Tema arvates on kinoekraanil „võltsimine“ veel lubatav, kuid suureformaadilises fotos peab kõik olema ehtne või vähemalt ajastule ligitähedane.

Kas nendes töödes esineb ka huumorit?

Aga loomulikult!

Ning modellid ei saa pahaseks, nähes, kuidas olete neid kujutanud?

Senikaua, kui pildistasin peegel-

kaamera, filmile, mõnikord nad said pahaseks. Digitaalkeerale üle minnes see probleem kadus – modell näeb kaadrit ekraanil ning palub uut pilti.

Kas naljakaid momente on ka pildistamisel ette tulnud?

Kord pildistasin Riigiduumat liiget Žirinovskit Ivan Groznõina. Ta tuli grimeerimaa väsinuna, ning kuni talle habet ette kleebiti, jäi ta magama. Ärkas, kui kõik oli valmis, vaatas peeglist, ning tunnetas end Groznõina. Pildistasime Kremli ning ta sattus hoogu – vaadates all seisvaid turiste, ning hakkas taguma kepiga vastu põrandat ja karjuma: „Orjad! Tapan kõiki!“ Jaapani turistid leidsid, et see on päris ehtne valitseja ja et meil ongi niisugused asjad kombeks. Kui giid tõlkis neile seda, mida „tsaar“ karjub, hakkasid turistid ruttama väljapääsu poole. Žirinovskit pildistasin päris palju – sain aru, et ta on suurepärase showman, ning just sellisel tulebki temasse suhtuda.

On ta olnud teie parim modell?

Ei, parimaks oli filminäitleja Ljudmila Gurtšenko. Lehitsesime temaga tegelase valimiseks albumeid. Ta pakkus välja üht ja teist, kusjuures need olid täitsa erinevad – ta nagu valinuks rolli, mida tahtis etendada talle omase talendiga. Ütles, et elu on talendist kahestada Inglise kuningannat Elizabethi, ning sellega ma teda ka pildistasin. Ta tunnistab, et talle meeldib kokoti osa – ja lavastasimegi paar Toulouse-Lautreci maali. Siis ta hakkas valima sihikesi koletisi... Mina poleks selle peale ialgi läinud. Tema lemmikkujuks sai Picasso „Absindinautija“, kes istub, ülilummalised silmad peas – äärmiselt täpselt oli tal pilk valitud. Gurtšenko läks paariks minutiks teise tuppa, tegi seal proovi, ning tuli tagasi – õudse allakäinud liiderliku eidenä. Nõnda elas ta sisse igasse rolli – läks ära ja naases valmis tegelaskujuna.

...Jekaterina fotodel on ka liblikatibadega lapsi. Need pole disaineri vigurdused, vaid heategevusaktisioon – niisuguste fotode müügist saadu läheb eranditult selleks, et aidata libliklapsi, kes on sattunud väga haruldase ja hirmsa haiguse, bulloosse epidermolüüsi küüsi. Nende nahk on nii õrn, et ei kannata puudutamist, ning ajapikku tekivad neil neeru-, südame- ja maksahäired. Need lapsed vajavad pidevat hoolt, erilisi sidumisevahendeid ja haavandivastaseid ravimeid. Nende perekondadel on kanda ka rahaliselt ränk koorem. Ühes kuus kulub ravimitele 50–150 tuhat rubla (umbes 1200–3500 eurot). Venemaal seda haigust ei ravita, Saksamaal ja Austria kliinikutes on ravi väga kallid... Katja teab, kuidas oleks sellisel juhul talitanud tema isa, ning ta loovutab selliste perede abistamiseks suure osa oma sissetulekust.

Peale selle on Katja õnnelik naine ja ema. Abikaasa Dmitri Birjukov on kirjatuse president. 26-a poeg Aleksei tegevaldaks muusika, 23-a Dmitri tegeleb ajakirja portaaliga ja harrastab autosporti, 11-a Danila on juba mitmekülgne isiksus. 6-aastasena sai temast maletaja – võitis endast palju vanemaid partnereid.

Vene keelest tõlkinud Leivi Šer

Raamat

„... loodan, et igaüks leiab sellest raamatust piisavalt mõtteainet ja samas saab pildi ajast, mil kommunismi valvsa pilgu all meie oma eesti rahvatantsu ülimalt jõuliselt hoiti ja arendati,“ kirjutab staažikas raadioajakirjanik Age Ra oma äsjaesitlitud raamatu rahvatantsulegendist Heino Aassalust.

URMI REINDE

„Heino Aassalu. Mosaik“ on pealkiri, mille alla on koostaja koondanud mäletajate mõtled ja meenutused, ennekõike aganende varjamatu ja unustamatu austuse oma kaasaegse, kolleegi, venna või koolivenna, õpetaja, sõbra või lihtsalt kaas-teelise kohta. Aassalu eludaatumid on 27. juuli 1932 – 20. veebruar 2000, ja nende vahele mahub uskumatult palju – nii palju, et Age Raa tunnistab juba niigi üsna mahuka kogumiku saatesõnas: peategelase elutöö väärib teaduslikku analüüsi. Seniks on aga hea, et Heino Aassalu 80. sünniaastapäeva tuules valmis monograafia, mille kirjastas Rahvakultuuri Keskus ja mida toetas Kultuurkapital. Nii sai oma mälestusi ja teadmisi Heino Aassalust trükisõnas ja pildis talletada uhke galerii Eesti tuntud kultuuritegelasi – esmajoonel muidugi teatri-, muusika- ja tantsukultuuri esindajaid.

Age Raa,

kes ise on samuti rahvatantsija-taustaga, rõhutab, et Heino Aassalu puhul oli tegemist suure töövoimega mehega, kes terve elu pühendus vaid teistele, mitte iseendale, nagu tänapäeval suuresti kombeks. „Loova mõtlejana, üldistajana,

tantsuloomingu aine valdajana suutis Heino Aassalu – hoolimata režiimist ja muust kontekstuaalsusest – oma tegevusega mõjutada ajastut, milles ta elas, tehes seda isikliku eetilise tasandilt oma töö ja tegevusega, seistes hea eesti rahvatantsu säilimise, arenemise ja rahvatantsupidude jätkusuutlikkuse eest.“

Aassalu oli koreograaf ja tant-supedagoog, eelkõige aga suur teatriarmastaja. Kuid nagu ta ise oma mälestustes märgib, „teismelisenä kasvasin ma ühe suvega nii pikaks, et ei sobinud balletitantsijaks“, ja seetõttu õhutas õpetaja Ullo Toomi teda tantsuloojaks. See amet tõi talle viie üldtantsupeo üldjuhi koorma. Ühe suurpeo lavastamist võrdles Aassalu ise arhitektuurse ehitise või täppisteadusega. Lisaks rahvatantsupidudele jätkas Aassalu tantsuseadete tegemist „Estonia“ teatri lavastustele. Samuti jõudis ta seada lavale Moskvas toimunud eesti kunsti ja kirjanduse dekaadi kontserite ning 1957. a Moskva ülemaailmse noorsoo-festivali tantsuüüti. 1980. aastal osales Aassalu olümpiamängude Tallinna regati avapidustuste lavastamisel.

Kõik need ja järgmisedki suured tööd teenisid kiidusõnu. Eesti tantsukultuur oli 1950-ndatest, mil Heino Aassalu oma

Apollo raamatupoe veebileht, tutvustades Edgar Savisaare raamatut „Tõde Eestist“, ütleb: „Raamat annab ülevaate Eesti majanduse, ettevõtluse ja poliitika seostest lähiminevikus ja olevikus. Kirjeldab tulevikuvisionööre ja võimalikke arengutsenaariume. Raamat on põnev ja hariv lugemine kõigile Eesti elust huvitatutele.“

JÜRI VÕIGEMAST
omavalitsustegelane

Raamatut lugedes saab eeltooduga vaid nõustuda. Aga mitte ainult. Tegemist on programmilise vaatega Eesti arengutele, millega võib nõustuda või mitte nõustuda, aga mille üle mõelda ja arutada kahtlemata tuleb. Kindlasti on tegemist selge positsioneerimisega, mis nii vahetult lugedes kui ka tagantjärele mõeldes vajab nii lugejalt, aga eeldan et ka ühiskonnalt laiema, mõningast seetimisega.

Olgugi et raamatus on selges keeles ja varjamatult otsesõnatsi kirja pandud mõtted, eeldab see lugejalt enam kui lihtsalt läbilugemist, ärgitades kaasamõtlemiss vajadust, sest jutt on ühiskonna ja majanduse arengu olulistest valikutest, stsenaariumidest ja tuleviku-väljavaadetest, mida, nagu praktiline elu näitab, pole sugu-gi lihtne lahti hammustada.

Raamatu autor

On avaldanud kahetsust, et Eesti poliitikud kirjutavad väga vähe raamatuid, mistõttu leidub raamatupoodides poliitikutete värsket loomingut napilt. Selle kurvastava tõdemusega tuleb nõustuda, sest mõistetavalt kaotab ühiskond seetõttu palju tiptasandi poliitika-valikute sisulisest debatist. See võib olla ka üheks põhjuseks, miks valimiste ajal (ja mitte ainult) kiputakse ühiskonda poliitikute poolt kõnetama kolmesõnaliste loosungitega, eeldades, et sisulisem debatt

Heino Aassalust: eestluse aatekandja

lavastajatööd alustas, 1990-ndateks, mil ta selle lõpetas, läbi teinud tohutu arengu. See oligi Aassalu tegevuse kõrgaeg.

„Minu põlvkond tuleb ühiskonnast, kus puudusid ahvatlused, mis ei anna moodsale inimesele uneski rahu. Puritaanlikud kitsendused olid iseenesest mõistetavad. Rahal omaette polnud tähtsust,“ on teatri- ja tantsukorfüee ise tunnistanud.

Kõige ilusamaks eesti rahvatantsuks

pidas Aassalu „Targa rehealust“, mille muusika on balletti „Tiina“ jäädvustanud Lydia Auster. „Väga pühalik ja pidulik tants,“ leidis koreograaf. „Üks pühalikumaid eesti tantsu üldse. Mina näen selles tantsus kummardust maale,“ rääkis Aassalu, kelle arvates väljendus siin eestlase ürgne iseloomujoon – tasakaalukus, mõtlikkus, lugupidamine loodusest.

Heino Aassalu on tuntud ka tantsust kirjutajana – lisaks 30 aastat kestnud tegutsemisele balletiarvustajana ning tantsu- alastele sõnavõttudele teles ja raadios on tema sulest ilmunud monograafia Tiiu Randviirust ja „Vanemuise“ esitantsijast Jelena Poznjak-Kõlarist.

Oma tantsuansambliks oli Aassalu aga „Randlane“, rohkesti tunnustust pälvinu nii kodu- mail kui ka mujal maailmas.

Heino Aassalu elutööst

ja kokkupuuteist temaga on Age Raale kõnelnud Ülle Ulla,

„Randlane“ õnnelikud tantsijad oma õpetaja, peo pealavastaja Heino Aassalu käevangus 1981. aasta tantsupeo lõpus Komsomoli staadioni läänetriibüüni ees. (Helle Uuehendriku erakogu)

Ago-Endrik Kerge, Kalju Saareke, Kustav-Agu Püüman, Helju Mikkel, Ilma Adamson, Niina Raadik, Ülo Luht, Angela Arraste, Ilmar Moss jmt. Valli Lember-Bogatkinalt on lisaks meenutustele rahvatantsuainelisi akvarelle. Rohkest fotovalikust vaatab vastu eestlaste 20. sajandi elav kultuur, mis aitas meid elada kõigil aastakümneil ja millest tänaseks on saanud meie ajalugu – laiemalt kui seda eeldaks vaid tantsukäsitus.

Rahvatantsulavastuste kunstnik-kujundaja Kustav-Agu Püüman on oma Aassalu-meenutustes resümeerinud:

„Muutuste aeg

ühiskonnas

ja tehnoloogias oli talle küllalt

ki valulik. Väga paljud asjad kukkusid järsku kokku, hinnati ümber seda, mis sa olid oma tööga ehitanud. Minule jäi mulje, et ta ei suutnud sellega päris hästi kohaneda ja kõike omaks võtta. Ma mõtlen iseennastki, ma käisin mobiiltelefonist ja arvutist tükk aega suure kaarega mööda, sest mulle tundus, et see ei ole minu jaoks. Kuni ma sain aru, et elu ei lähe ilma tehnikata edasi, ma pean oskama tööd arvutiga teha ja mobiil on ka elementaarne töövahend. Heino jäi elu lõpuni truuks paberile ja pliiatsile. Ma ei tea, kas tal kirjutusmasin üldse oli. Mina olen näinud ainult tema käsitsi kirjutatud käsikirju. Tal muide oli väga ilus ja selge käekiri. Teda iseloomustas üldse äärmine korralikkus ja

Valli Lember-Bogatkina Heino Aassalu 25. sünnipäeval. (Bogatkinite erakogu)

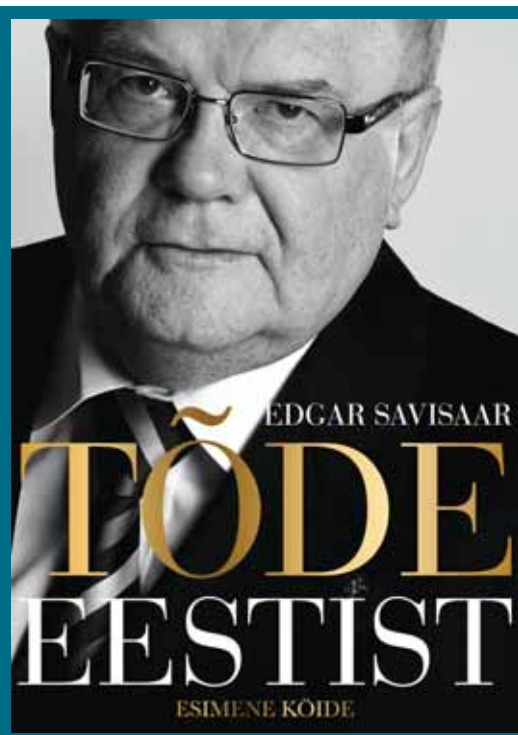

Valli Lember-Bogatkina lubas lahkelt kasutada Aassalu raamatu illustratsioonina oma rahvatantsuainelisi akvarelle.

Igasugune tähekuju tantsumurul mõjub efektseks. 1955 (Helle Uuehendriku erakogu)

Jäälille sulatamine aknal

EDGAR SAVISAAR KIRJUTAB OMA RAAMATUS:

“Noored on optimistid, ei karda riske ja liiguvad elu eesmärgi suunas. Nad ei hakka oma elu edasi lükkama seetõttu, et meie majanduses on raske. Kui nad ei leia võimalust karjääri alustamiseks Eestis, siis otsivad nad võimalused mujalt.”

käib ühiskonnale üle jõu. Kas ikka käib? Usun, et mitte, sest inimesed tahavad järjest enam teada, mis toimub, miks toimub, millised on põhjused, milline on valikute laiem tagamaa ja tagajärjed.

Igapäevasesse argimaailma

põigates võib ju endalt küsida ka nii: kes meist poleks vara-

hommikuse bussi udusele aknale väikest ringi joonistanud või kärekülmal talvapäeval jäälillemustriga koduaknale uudishimulikult näpuotsaga tillukest auku sulatanud? Selleks et näha, mis meist mõõda vilksatab, paremini tajuda, kus me oleme, kuhu jõudma hakkame, või lihtsalt selleks, et omada (välja)vaadet sellele, mis meie ümber maail-

mini tajuda, tunda, teada ja püüda mõista ning õppida. Elame suuremate ja väiksemate huvide ning jõudude põrkumise ja hõõrdumise maailmas, kus juhuslik võib tunduda oluline ning oluline igapäevaselt rutiinne ja harjumuslik. Füüsikutena otsime nähtuste põhjust ja seaduspärase kasvõi väikeste osakeste maailma mikroskoobiga vaadel-

des, astronoomidena teleskoobiga planeetide, tähtede ja galaktikate liikumist vaadates saame aimu suure ruumi olemusest, majandusinimestena vahetusprotsessides toimuvat analüüsides ja tulevat ennustades, võrdlusi komakoha täpsusega rehkendades ja prognoosides. Aga kuidas näeme inimühiskonda, oma riiki ja selle toimimist, erinevate aspektide koostoimes? Eks ikka ise vaadeldes, toimeid, koostoimeid ja protsesse enda jaoks lahti mõtestades ja analüüsides, valikuvõimalusi kaaludes ja võimalikke stsenaariume kõrvutades, ainult et see on veel keerulisem ülesanne.

Ühiskonda,

milles igapäevaselt elame ja tegutseme, on palju keerulisem uurida ja selles leiduvaid põhjusi-tagajärgi avastada, kui otseselt mõõdetavaid nähtusi hinnata. Üldise ja üksiku, põhjuse ja tagajärje suhted on omavahel niivõrd paljutahulisel ja -kihilisel põimunud, et võrreldamatult lihtsam on lasta protsessidel omasoodu kulgeda, neid mitte aga sügavuti tundma õppida ja analüüsida.

Edgar Savisaar on oma raamatus „Tõde Eestist“ seda teinud.

Autor on võtnud ette lähiajaloo kulgenud ja praegugi kulgevate protsesside spektri, eeldades, et kõigele meie ühiskonnas toimuvale leiab ajapikku selgitused, avastatakse põhjused ja saadakse vastused, seosed põhjuse ja tulemise vahel. Avastatakse, kui piisava põhjalikkusega süveneda toimuvasse. Ja kui ka esmalt ei teadvustata või ei avastata, siis osatakse endale vähemalt küsimusi püstitada, millele edaspidi vastuseid otsida, lahendusteid leida ja siis ka lahendada. Seda on vaja, sest ülemäärane lihtsustatud või liialt kitsast vaatenurka ühiskondlike protsesside juhtimiseks aluseks võttes jookseb ühiskond paratamatult tasakaalust välja – võimalused kaovad liiva ja potentsiaal tühja.

Seoseid, suhet, võimalust ja väljavaadet

kokku tuues tõdeb autor: „Noored ei lähtu aga iseseisva elu alustamisel kunagi sellest, milline oli viimane SKP näitaja, kui suur on inflatsioon, kas riigieelarvet kärbiti või mitte, kas kinnisvaraturg kiratseb või kui suur on ühiskonnas töötus. Noored on optimistid, ei karda riske ja liiguvad elu eesmärgi

suunas. Nad ei hakka oma elu edasi lükkama seetõttu, et meie majanduses on raske. Kui nad ei leia võimalust karjääri alustamiseks Eestis, siis otsivad nad võimalused mujalt.“ Kuidas luua võimalusi, mitte käest lasta väärtuslikku aega, hoida ja suurendada väärtusi, mis meil veel ühiselt olemas on? Kuidas hoolida sellest, mis meie ühiskonda tugevamaks teeks, mis elule Eestis elamisväärsuse tagaks, inimeste ja riigi väljavaateid parandaks ja tuleviku suhtes kindlustaks? Põhjust kaasmõtlemiseks, raamatus esitatud ja lugeja oma valikute võrdlemiseks on enam kui küll.

Protsesse,

milles me oma riigi kodanikena igapäevaselt osalised oleme, on vahel tõepoolest keeruline mõista. Kuid usun, et tahe mõistmiseks on kindlasti olemas.

Ka võimalused selgemaks vaateks maailma kasvõi uusi väikseid läbipaistvaid laigukesi jäälillemustrisse oma aknal sulatada on igaühe enda kättes, sest kaasa mõelda ja õppida sessantses järjest keerukamaks muutuvast maailmas tuleb.

Väikeriiki ongi kallid pidada

Niikaua kui on olnud riigid, on riigialamatelt riigi tarvis makse nõutud. Riigil läheb vaja vahendeid oma funktsioonide täitmiseks, riigiasutuste ülalpidamiseks, riigikaitse korraldamiseks, ka välise hiilguse kinnimaksmiseks. Elanikele ei ole maksude maksmine olnud meelepärane, kuid nad on ikka saanud riigilt midagi ka vastu.

UNO KIVIK
endine õpetaja,
Keskerakonna asutajaliige

Peamine on turvatunne – olla kaitstud välisvaenlase eest või kurikaelte vastu. Aegade jooksul maksustamise viisid ja vormid, maksude nimetused ja sissenõudmise kord on muutunud. Kuid ikka on püütud maksude abil riigi ja rahva käekäiku muuta, eriti ajaloo kriitilistel momentidel.

Väikeriigi omahind kõrgem

Vanim maksustamisviis oli pearaha. Oled olemas – maksa! Vanaaja tingimusi arvestades oli pearaha lihtne korjata või koguni maksukogujatele üles-ostu korras edasi müüa.

On ilmselge, et väikerahval läheb oma riigi ülalpidamine ühe inimese kohta kallimaks kui suurel ja rikkal.

Eestil ja Leedul on peaaegu võrdne arv ministeeriume, meil aga elanikke ligi kolm korda vähem. Ühe ministeeriumi omahind tuleb eestlastel kolm korda kallim.

Islandil on inimesi kolm ja enamgi korda vähem kui Eestis; see riik ei suuda ülal pidada arvestatavaid kaitsejõude. Õnneks asub Island keset Atlandi ookeani kui „uppumatu lennukikandja“, ja maailma võimsad riigid ei või lubada tema langemist võõrvõimu alla ning on valmis jõuga garanteerima Islandi sõltumatust.

Eesti asend nii õnnelik pole. Meie ei pääse üldrahvaliku kohustusliku ajateenistuse kaudu võimalikult arvuka reservväe vajadusest. Meenub ühe kõrge Soome sõjaväelase vastus küsimusele, kas Soomele kui suure naabri kõrval asuval väikeriigil on mõtet omada armeed. Vastus oli, et kohustusliku ajateenistuse kaudu on Soome reservis umbes pool miljonit sõjalist, sh partisani-sõjaks vajalikku väljaõpet saanud meest. Soome vallutamiseks ja võimu all hoidmiseks oleks tarvis neli korda suuremat väge. Kes oleks valmis selleks mängu panema kaks miljonit meest?

Mul on hea meel, et meie poliitilistel jõududel on konsensuslik otsus kulutada riigikaitseks iga aastal, mis ka ei juhtuks, 2 protsenti rahvuslikust kogutoodangust.

Maksukorraldus muudab riigi ja rahva saatust

Kuidas riigid on kriisiaegadel maksukorralduse muutmise abil riigi ja rahva saatust mõjutanud? XIX sajandi alguses käis sõda elu ja surma peale peamiste vaenlaste Prantsusmaa ja Inglismaa vahel. Sõjapidamine nõudis ennenägemataid summasid. Napoleon otsustas neid koguda käibemaksu vormis. Kui suure revolutsiooni tagajärjel inimesed vaesusid, olla keiser ütelnud, et käibemaks on hea juba selle poolest, et maksjad ei pane seda iga ostu juures tähele; nad võivad nuriseda kõrgete hindade üle (millest osa moodustab käibemaks) ja süüdistada kaupmehi.

Inglismaal mindi teist teed. Seal oli hooga alanud tehniline revolutsioon. Eriti seoses ülemere-kaubanduse kiire arenguga ja tööstuse kui otsustava majandusharu sündimisega oli kapitali osa muutunud esmatähtsaks. Seepärast otsustati sõjakulud katta tulumaksu kehtestamise abil. See tookord Inglismaa päästiski.

Head näited on Soome ja omaaegne Saksamaa Liitvabariik, kus pärast vapustavat katastroofa väljumist suurest maailmasõjast toodi rahvas tänu erilisele maksupoliitikal edukalt välja üliraskest seisukorrast.

Vaatamata vaprusel Talvesõjas ja Jätikusõjas tuli Soome loovutada Laadoga-äärne Karjala koos elanike arvult kolmanda ja kultuuriliselt tähtsa Viiburi linnaga, ümber asustades seal elanud ligi pool miljonit inimest. Tuli tasuda suur sõjakahjus N. Liidule. Helsingis istus nn liitlaste kontrollkomisjon eesotsas meilegi tuntud Ždanoviga, sekkudes Soome valitsuse tegevusse. Võitja nõudel tuli lubada tegutseda vasakpoolsetel jõududel, teiste hulgas ka 1918. aastal Venemaale pageanud rahvusvaheliselt tuntud kommunisti Otto-Ville Kuusineni tütrele, kes asus juhtima Soome vasakpoolseid ja kelle mees tuli määrata siseministriks.

Ometi riskis valitsus ümberasustatud karjalaste lisakibestuste vältimiseks ja uutest elupaikades eluga toimetulekuks ning uue elu alustamiseks ajutiselt kehtestada säilinud kinnisvarale ja ettevõtetele solidaarsusmaksu, mille kaudu rahastati kodust ilma jäänud inimeste abistamist. Elu on näidanud, et see valitsuse julge samm osutus üheks tänapäeva Soome edu pandiks.

Saksamaa Liitvabariik moodustas vähem kui poole endise Saksamaa territooriumist. See oli kui üks varemete meri, kuhu

pidid ära mahtuma ka sõjapõgenikud ning idaaladelt ja Ida-Euroopa maadest välja aetud sakslased. Lisaks sõjakahjutasudele võtsid võitjad, mida nad tahtsid. Alles 1952. aastal said hiljem moodustatud parlament ja kantsler Adenauer hakata rakendama otsustavaid abinõusid hädast väljatulemiseks. Jällegi otsustati leida raha eelarvesse väheste, aga ikkagi arvestatavate sõjast säilinud kinnisvarade maksustamise kaudu 20 aasta jooksul. Laekunud rahaliste vahenditega ehitati varemets linnad uuesti üles. Inimesed leidsid peavarju ja tööd. Elu läks uue hooga käima. Muutused toimusid vähemalt minu arvates kiiresti. Kui ma 1967. aastal

Tootseni ja Rein Marvetiga (valdavalt kõik kõrgkoolide õppejõud) järeldusele: taasiseseisvumisest ei ole kasu, kui riigis ei kasva peale vajaliku arvukusega põlvkonda. Hiljem liitus meieiga tuntud inimesi veelgi: Aarne Mikk, Heinz Valk, Rein Einasto, dr. Olli Toomik.

Kutsusime ellu Eesti Perefondi. Eesmärk oli tõsta ühiskonna austuse osaliseks paljulapselised pered; korraldasime neile üritusi, näiteks suvelaagereid. Tegime ka ettepaneku sisse viia lastetoetusmaks. Eesti ühiskond meie algatust ei toetanud. Mõni aasta hiljem võttis küsimuse hoogsalt üles USA-

iseseisva elu alustamist ja perekonna loomist. Kellele mitme elupaiga omamine koos kaasneva maksustamisega on jõukohane, see las maksab. Eelarve tuludeosa saaks vajaliku lisa.

Üks vastuargument kinnisvaramaksule on kodulaenuvõtjate olukorra muutumine raskemaks. Lisaks pangavõla tagasimaksimise koormale lisanduks omandatud kinnisvarale langetav maks. Maamaksust me koduomanikud vabastasime. Võiksime analoogselt maamaksust vabastada ka eluase-melaenu tagasimaksjad, sest niikaua kui võlg pole tasutud, pole nad ju ka täismõõdus omanikud. Mõtleme ruumi on.

take üksteise võidu tõsta tulumaksustamisel maksuvaba alammäära, mis kahtlemata parandaks vähese tuluga inimeste olukorda.

Millega aga tekkivat auku täita? Arvan, et astmelise tulumaksu kasutuselevõtu kaudu. Astmelisest tulumaksust on kaua räägitud ja kirjutatud. Valitsev meedia on teinud niisugusest maksustamisest tondi, millega inimesi hirmutada. Ometi kehtib enamikus riikides just astmelise tulumaks.

Tarbijamaksud

ETV saates „Foorum“ ütles rahandusminister Jürgen Ligi, et kohtumistel Euroopa Liidu rahandusjuhtidega on need ikka soovitanud tõsta tarbijamakse ja kärpida elanike tulusi. Teadja inimesena jättis Ligi lisamata, et „vanas Euroopas“ on olukord teine kui meil. Nimelt on sealsed inimesed elanud üle poole sajandi (välja arvatud Balkani rahvad) sõdadeta. See aga on otsustavalt tõstnud elustandardit. Euroopa Liit ja selle ühisraha on enam-vähem ühtlustanud hinnatasemed. Heaoluühiskonnas on võimalikud palgad ja pensionid, mis lubavad lahedat elamist, ka vanast peast reisimist ja muid rõõmutundmisi.

Niisuguse ühiskonna inimesed taluvad meelsamini tarbijamaksude tõusu kui väljakujunenud tulude kärpimist. Eks Lääne poliitikud ela ka mõtetega valimistest valimisteni ja vaata asju oma künka otsast. Eestis on olukord teine – hinnad peaaegu Euroopa Liidu tasemel, palgad aga kordi madalamad. Kas tõesti arvatakse, et meie inimesed teevad kordi vähem tööd? Ei aita siin isamaa-armastus ega patriotism, minnaksegi piiri tagant paremat teenistust otsima.

Moraalsed maksud maksjad

Miks enamikus arenenud riikides inimesed taluvad astmelist tulumaksu ega pea seda edasipüüdlike karistamiseks hea töö eest? See tuleb moraalist. Leitakse, et rikkal olevatki loomulik maksta oma kasvava määraga maksu, sest talle jääb ikkagi rohkem kätte. Nende ühiskondade jaoks on tähtis vältida ülemääraste varandusliku kihistumise tõttu tekkinud pingeid, mis on ajalooliselt kaasa toonud revolutsioone, need omakorda ohvreid ja rahvaste vaesumist. Inimesed on valmis hoidma ühiskonna tervist. Keskerakonna pakutud astmelise tulumaksu variant on võimalikest mahedaim. Miks me kardame seda riigielarve tulude osa suurendamiseks?

Eesti riik ja tema rahvas vajavad kestmajäämiseks senisest rohkem rahalisi vahendeid. Riiki tuleb juhtida pikemaajad eesmärged silmas pidades. Õppigem vanemate riikide kogemustest! Loobugem dogmadest!

Foto: Kaitsevägi

EESTI POISID KAITSEVÄES: Me ei pääse üldkohustusliku ajateenistuse vajadusest, on Uno Kivik (84) veendunud.

sain loa külastada oma Lääne-Saksamaal elanud ema, ei näinud ma enam varemegi. Solidaarsusevaim oli nii tugev, et veel 1995. aastal polnud eramajaomanikel õigust lasta üürikorteritel tühjal seista, isegi siis, kui nende eest üüri maksti. Hädaolukorras saab maksudega mängides rahva ja riigi saatust tüürida.

Oleme ohtlikul piiril

Tänaseks on Eesti riik ja rahvas jõudnud ohtliku piirini. Madal loomulik iive ja oluline väljaränne on seadnud kahtluse alla eestlaste kestmajäämise rahvusena. Mõni ütleb, et enemgi (Liivi sõja ja Põhjasõja järel) langes eestlaste arvukus kriitilise piirini, kuid tõusis uuesti. Unustatakse aga, et loodus ei salli tühja kohta. Kui meie ise ei taha omal maal elada, tulevad siia teised. Nimetatud aegadel oli reisiimine raske ettevõtmine, tänapäeval päris lihtne. Hinnad on Eestis jõudnud Euroopa tasemele, palgad jäävad sellest kaugele maha, vähemalt suurele osale meie inimestest. Paljud elavad lausa vaesuses, veel rohkemad veavad igapäevaseid kulutusi raskustega ots otsaga kokku. Valitseb kindlusetus tuleviku suhtes. Selge on vajadus leida riigielarve tuludele lisa. Teisiti edasi enam ei saa.

Juba 1994. aastal jõudis Keskerakonnas koos Jaan Rohusaare, Wilhelm Krachti, Ants Ruusmanni, Toivo

st tagasi pöördunud prof. Aino Järvesoo koos abikaasaga, kes olid valmis kulutama oma elu jooksul kogutud varandust propageerimaks üleskutset „Igale lapsele toetus 1000 krooni kuus!“. Ikka jäi meie ühiskond üleskutsele kurks. Kui oleksime õigel ajal ärganud ja kehtestanud riigis igale lapsele väärrika toetuse täisealiseks saamiseni, ei oleks me täna rahvaloendusest avaneva kurva pildi ees.

Kinnisvaramaks

on hädaolukorras ikka aidanud. Eestis kehtib maks üksnes osale kinnisvarast – ainult maale, mis on kinnisvara peamine osa, kuid ei määra üksi tema tulukust. Kujutage hetkeks ette kaht kõrvti olevat ühesuurust maatikki: ühel kõrhub mitmekordne tulutoov korterelamu, teine on tühipaljas, kuid maamaksu tuleb mõlema eest maksta ühepalju. Tagajärjeks on, et arvestatav hulk buumiajal elamisnakk ehitatud kortereid seisab tühjal. Paljud, eriti välismaalased, ostavad kortereid kokku eesmärgiga panna oma raha sel viisil garanteeritud hoiule; usaldus pankade vastu on langenud. Ka omatakse mitmes paigas eluaset. Selles pole ju midagi halba, kui rahakott lubab ja makstuleb vaid kommunaalkulud. Kui aga oleks kinnisvaramaks vara koguväärtuse pealt, ei oleks kasulik ehitatud lamispinda lasta asustamata seista. Üüritaselangeks, kergendades noortel

Käibemaksust

tuleb suurim maksutulu eelarvesse. Siin on raske riigitulusi veelgi tõsta, see maks on niigi talutavuse piiril. Küll võiks aga käibemaksu diferentseerida, näiteks lastekau-padel alandada, luksuskaupadel tõsta. Jällegi mõtlemekoht!

Sotsiaalmaks

on suur riigielarve tulude täitja ja seda tuleks vaadelda kahes osas. Esimene oleks sotsiaalmaks sõna otseses tähenduses. Pean ebaõiglaseks ainult tööandja maksekohustust. Mujal on see osaliselt ka töövõtjate kanda. Maksuosa võiks panna palgale juurde ja seejärel palgasajaal sisse nõuda. Kui töötaja muutuks töötajaks odavamaks, tuleks ka töökohti kergemini juurde.

Tervisekindlustus

tuleks sisse nõuda kõigilt tulusaajatelt. See on ju puhtalt kindlustuse iseloomuga maks: kui oled olnud terve ja riiklikku arstiabi ei vajanud, siis tunne rõõmu, et hästi on läinud; aga kui ei ole nii, siis on, kust abi leida. Mina pensionärina maksaksin tulumaksu asemel tervisekindlustust. Arvestades, missugune on palgasajaajate ja pensionäride arvuline vahetõde, võiks natuke lisatulu eelarvesse loota.

Tulumaks

annab üle kümnendiku eelarve maksutuludest. Praegu tahe-

Kõikumatus usus ja vankumatus tahtes

„Kõikumatus usus ja vankumatus tahtes kindlustada ja arendada riiki... mis peab tagama eesti rahvuse ja kultuuri säilimise läbi aegade,“ ütleb meie põhiseaduse preambul. Aga põhiseadus pole võluvits, mis toimib palja tahte abil.

MALLE SALUPERE
kultuuriloolane, Vasakpartei

Eelmisel aastal, jälgides valituse sõnagümnaastikasse looritatud tegevusetust, tuli mul mõnikord mõte, et nad vist tõemeeli usuvad maailmalõppu ja loodavad, et ei peagi midagi tegema. Lõppu ei tulnud, aga tegevusetus on harjumuseks saanud. Nüüd tuleb lihtsameelset enamust vahetpidamata Vene karu ning Savikolliga hirmutada, et nad oravasaba alt välja piiluda ei julgeks.

Skandaalidest räsitud

koalitsioonile tuli jumala kingitusena rahva erakordne huvi identiteediküsimuste vastu seoses akadeemilise Eesti ajaloo II köite (Keskaeg) ilmumisega. Veel suurema kingitusena langes sülle võimalus Keskerakonda materdada seoses ühe senitundmatu Vene periferiaalse ajakirjaniku sügisese arvamusaluse oma Eestis-käigu muljetest ning vestlustest siinsete vene koolide teemal. Tosinaleheküljelistes artiklites räägitakse paljude inimestega, alates Laine Randjärvest ning Jaak Allikust kuni Yana Toomini. Selle riigikogulase nime, kes käskis viimasel eestlaste kallistamise asemel endale kuul pähe lasta, pole öeldud, ja Vene lugejad õnneks meie Juku-Kallet ei tunne.

Allik nimetab meie natsionalistlikku sisepoliitikat (venelaste tõrjumine, Putini rünnaku hirmutamise jm) absurdiks, mis massile ometi mõju avaldab, kuid samas „muudab Eesti provintsiks, väikeseks tige-daks koeraks, keda nii sakslased kui ka prantslased imelikult vaatavad“. Temale on need sõnad lubatud. Kui Toom ütleb ülipikas loos vaid ühe lause teemal, millest juba aastaid avalikult räägitakse, on järsku kõik arvavad tagajalgadel. Eestlaste viha sõnumitooja vastu ainult tema rahvuse pärast on parteilises ajakirjanduses üles haibitud ning poliitikute poolt lõkkele puhutud. Muud võõrad meid ei ärrita. Soome ajaloolane Kalle Kroon ütles PM on-line'is 29.01 sõna-sõnalt nii:

„Mulle eestlased isiklikult eriti ei meeldi ja mina nende samuti mitte. Täna Eestis Vabariiki ma otse põlgan, sest ma ei tea ühtegi teist Euroopa riiki, mis tegeleks aastast-aastasse üksnes iseenda ja oma rahva ning selle kultuuri hävitamisega. Iga loovisiksus põlgaks sellist riiki.“

See lugu korjati

kohe netiavalikkuse silma alt, rääkimata sellest, et mõni ajakirjanik või poliitik oleks arvajale kallale viskunud. Kes aga võiks öelda, et nii soome professoril kui ka meie riigikogulasel pole õigus osutada silmanähtavatele tõsiasjadele? Kuni me endale olukorda ei teadvusta ega välja-pääsu leidmiseks midagi konkreetselt tegema ei hakka, kulgeme rahvusest vääramatult Rein Taagepera ennustatud vetsupoti-mulksu suunas. Eesti Vabariigi 95. aastapäeva tähistades tuleks mõelda, mida me sajanda versta-postini jõudes näha tahame. Tõenäoliselt on käimasolev föderatsiooni-teemaline ajupesuvilja kandnud, ning sama mass, kes praegu nõuab Yana Toomi ristilõõmist, on siis juba veendunud, et rahvuste teemal jahumine on out, ning kuulub prohvetiks üliõpilase K.T.*, kes kirjutas 1991. aasta esimese jõulupüha Rahva Häältes:

„Kui küsimus on rahvuse ja selle säilimises, siis minu meelest on ajalugu siiani väga selgelt näidanud, et kõik rahvused teevad ning kaovad. Aeg-ajalt on perioode, kus rahvad ühinevad ja siis jälle eralduvad ning tekib suur hulk uusi keeli. Eestlaste jaoks on küsimus selles, et niipea kui rahvuse säilitamine pole enam iseenesestmõistetav, on parem sellest loobuda. Miks seda nii iga hinna eest päästa tuleks? Vaieldav on ka see, kas me ilmingimata siin peame elama. Me võime elada ükskõik kus. See pole mingi argument, et oleme siin 5000 aastat ja rohkemgi maad harinud. /.../ Värgi sellest maadükist kinni hoida ei ole mingit mõtet, samuti nagu ka oma keelest. Oma rahvuslikud iseärasused säilitame me nii või teisiti. Euroopa ühinemisprotsess näitab üldiselt rahvuste kadumist. Muidugi, põnev on rääkida omavahel kõõgis keelt, millest keegi teine aru ei saa, aga rahvusvahelises suhtlemises pole sellest ikkagi kasu.“

Eestlased ja lätlased (ajal, mil isandad kaklesid, kas põlisrahvas tuleks saksastada või venestada) löid iseseisvad rahvusriigid ja arendasid oma maakeele välja oma ülikooliga kultuurkeeleks. Seda võib nimetada maailmaimeks.

Kõlab ju täpselt samuti,

nagu üle-eelmisel sajandil mõtlesid baltisakslased, kellega meil olevat ühine vere-ning ning saatus. Näiteks: 1872. aasta 21. juunil on kogu „äramütudud“ Eesti Postimehe esilehekülje hõivanud sisse-saadetud artikkel, mille kohta sõna „eestlane“ maaletooja

Janssen saatesõnas ütleb:

„Andku Jumal andeks ja pidagu küla karjapoised oma naeru, aga aus kirjasaatja alustab nõnda: „Armas Postimees! Mina /.../ olen aasta aastalt selle mõtte sees kindlaks läinud, et maarahvast milgi ajal täiskasvanud, haritud ja tubli rahvast ei või saada, nii vähe, kui Neegridest, kellest ka mõned maailma parandajad kes teab mis teha tahtnud“...“

Maanõunik A. v. Oettingen kirjutas 1881 rüütelkonna peamehele Wrangellile maakeelse ajakirjanduse mürgisest mõjust:

„Peaksime end käsitlema kui ühe kodumaa lapsed ja eestlasi avalikult vendadeks tunnistama, sealjuures energiliselt rõhutades, et nende tähtsusetul keeleidoomil ei ole muud tulevikku, kui et nagu seni tuhat aastat, nii ka järgmistel, kui korda läheb, maaharija suus elada. Kõrgemat kultuuri ei saavuta see keel kunagi, olukorda ajalooliselt hinnates.“

Nüüdses debatis kõlas ETV-s lause, et eesti keele saatuse on jääda kõõgikeeleks ning laulupidude keeleks. Ongi ring täis. Kuigi ma üldiselt ei pea heaks tooniks aina rõhutada „meie“ erilist, on eestlaste ja lätlaste saatuses üks väga eriline nüanss. Nimelt on pea kõik koloniseeritavad rahvad enam või vähem samastunud vallutajatega, võttes omaks nende keele ja tavad, kui need rahvad pole lihtsalt hävitatud või välja tõjutud. Viimast püütakse mood- sates kaasaegsetes ajaloo-käsitlustes igati mahendada, rõhutades tsivilisatsiooni positiivseid ning viljastavaid külgi. Seda joont järgitakse ka kõnes-olevas ajalookõites, mille ajalised piirid ulatuvad XVI sajandi keskpaigani. Seega pole autoritel vajadust seletada, kuidas kolm ja pool sajandit hiljem seitsmesaja-aastane

sõbralik lõimimine lõppes põlisrahva omakeelse enese-kehtestamisega. Ometi on sa- jandeid hiljem koloniseeritud maadel kõik läinud skeemi- kohaselt: kuidas iseseisvumine ka ei kulgenud, ei ole küll üheski Ameerika, Aafrika või muus nn Uue Maailma riigis riigikeeleks saanud põlisrahva keel.

Eestlased ja lätlased aga (ajal, mil isandad kaklesid, kas põlis-rahvas tuleks saksastada või venestada) löid iseseisvad rahvusriigid ja arendasid oma maakeele välja oma ülikooliga kultuurkeeleks. Seda võib nimetada maailmaimeks. Maailmas kõneldava enam kui 5000 keele hulgas loetakse kultuurkeeleteks sadakonda, sh miljoni rääkijaga eesti keelt. Yana Toomi hoiatus on õige- aegne: oleme oma haridussüsteemi lammutades, ülikoolis inglise keelt juurutades ning rahvast välja suretades ise astunud sellele teele, mida dr Heino Noor tosina aasta eest nimetas eestlaste autogenotsiidiks.

Miks siis midagi ei tehta?

Igasugustele ettepanekutele on meie paduparempoolsetel alati üks vastus: „Näidake, kust

kohustunud. Varsti võime oodata uusi trahve, sest kuigi riikastele riikidele tillukese Eesti toetamine üle jõu ei käi, ei taheta seda igavesti teha. Statistikaamet teatas äsja võidukalt, et miinimumpalga saajaid olevat Eestis vaid ligi 15 tuhat, samas kui kogu tööhõud vahemikus 16. eluaastast kuni pensionieani ulatus 2011. aastal 656400 inimeseni. Targu jäeti ütlemata, kuipalju sellest tööhõud tegelikult töötab või kuipalju on neid, kelle palk jääb vaid 300 euro piirimaile. Artiklist eelmise aasta tulu- deklaratsioonide kohta saime teada, et neid esitati kokku 567500, kusjuures alla 200 euro saajaid (s.t osalise töö- ajaga töötavaid) oli ligi 76000, aga palku, millest meie ajale- hed iga päev kirjutavad – 1200 eurot ja enam – naudib vaevalt 46000 inimest (ca 8%), seal-

vaba miinimumi tuleks ühis- katlasse loovutada 20 eurot senisest rohkem. Astmeline tulumaks on talle aga lausa õudusunenägu.

Ametiühingute arvestuse järgi

maksab üks protsent maksumaksjaid praegu 11% laeku- vast tulumaksust, kuid käsutab üht kolmandikku rahvuslikust rikkusest ning nõuab ka vas- tavaid infrastruktuuri teenu- seid (teedevõrk, side, linnako- ristus, haridus, korra- ja riigi- kaitse jne). Just sellepärast heaoluriikide rikkurid mak- savad enamasti leplikult ka ülikasumi osalt võetavat 40–50-protsendist tulumaksu. Sealsed inimesed valivad vasakpoolseid valitsusi makse tõstma, nagu hiljuti Prantsus- maal, kust põgenes vaid üks immigrandist rikkur. Ka Obama kavatseb USA-s tulu-

Foto Indrek Veiserik

MILLAL ÄRKAME NÕIDUSUNEST? 2012. aasta tõi ACTA-rahutused, õpetajate ja arsti- de streigid, käärrib jääkeldri-protsess ja Tallinnas tahab Savisaar algatada omamoodi „Tallinna kogu“, et inimesed hakkaksid julgema enda eest seista. Pildil valitsusvastane meeleavaldus Stenbocki maja ees detsembris 2012 õpetaja Märt Sultsi juhtimisel.

peaks raha kärpima, et seda teile jagada!“ Maksusüsteemi ajakohastamisele koalitsioon mõeldab ei julge. Rahvas juba mõtleb.

Sageli väidetakse, et KE vali- jad ETV-d ei vaata. Siis on ju äravalitute seis tõesti nutune, sest küsimusele „Kas toetate maksuvaba miinimumi tõst- mist?“ vastas „Foorumis“ jaa- tavalt üle 90%. Küsimusele „Kas toetate tulumaksu alan- damist ühe protsendi võrra?“ vastas eitavalt neli viiendikku. Ühes varasemas „Foorumis“ toetas astmelise tulumaksu kehtestamist umbes samapalju tuhandetest vastajatest. See jaotus peegeldab palgakõverat: vaevalt iga neljas teenib keskmist või kõrgemat palka.

Oravate ja IRL-i lugu- laul,

nagu oleks astmeline tulumaks sotsialistide-kommunistide väljamõeldis hea töö eest karis- tamiseks, hakkab tüütama. Kiit- tes endise N.Liidi riikide mak- susüsteemi (peale nende näeme seda vaid paaris Aafrika riigis), varjatakse rahva eest, kui palju on EL ja OCDE meile märku andnud maksureeglite ühtlus- tamiseks, kuna Eesti on selleks

juures üle 4000 euro saajaid on ligi 3000 isikut ehk umbes pool protsenti.

Ja siis ütleb meie, Euroopa parim rahandusminister,

et tulumaksuvaba miinimumi tõstmine tosina euro võrra tähendaks tohutut lööki riigi- eelarvele ega tule seepärast kõne alla. Ta vaikib sellest, et kui samaaegselt loobuda jäära- pärselt kaitstavast tulumaksu üheprotsendisest langetami- sest või, hoidku taevas, seda hoopis ühe protsendi võrra tõsta, saaks lisalaekumiste arvel lahendada mõnegi riigi- eelarve kitsaskoha. Ainult et sel juhul võidakse kõik suhte- line maksukoormus on praegu poole kõrgem kui kõrgepalga- listel.

Muidugi, maksuvaba miini- mumi tõus 20 euro võrra sääs- taks igapähe rahakotis viis ja pool eurot (22% tulumaksu korral), ainult madalapalga- lisele oleks see oluline, isegi kui ta ülejäänud osalt peaks ühe euro kuus rohkem maksma. Kõrgepalgaline lisandit ei märkagi, küll aga seda, et iga tuhande euro kohta üle maksu-

maksu maksimummäära tõsta.

Meie parempoolsed valitsused

on valimiste eel helled vasak- poolsete lubadustega, uskudes, et küll inimesed taas õnge lähe- vad. Kaua võib end ühe reha- gapeksta? Parempoolsusel puu- dub geen, mis lubaks ellu viia sotsiaalelu parandavaid toi- minguid.

Sõjaeelne EW sai olla edukas ning teha sotsiaalseid reforme kahel põhjusel: ei hakatud välistama endiste võimudega „koostööd“ teinuid, eesotsas Pätsi, Poska ja Laidoneriga, ning valitsusi juhtisid või osa- lesid neis kuni Pätsi riigipöör- deni alati vasakpoolsed. Demokraatlikes riikides saa- vad vasak- ja paremjõud teine- teist kontrollides ning vaheldu- misi võimal olles riiki tasa- kaalus hoida.

Eesti rahval on aeg järjekord- sest nõidusunest ärgata ning aru saada, et rahasõbrad ei ole rahvasõbrad. Võib-olla on meil veel lootust.

*Kesknädal kahtlustab, et K.T. all mõtleb autor Kaarel Tarandit.

Tallinn 10130
Toom-Rüütli 3/5
www.kesknadal.ee

Mõtisklusi Eesti pahupidi edenemisest

Lähiajal tähistame Eesti Vabariigi 95. sünnipäeva. Kahjuks peab tõdema, et sõjaeelne ja taasiseseisvunud Eesti riik erinevad oma olemuselt igas eluvaldkonnas nagu õõ ja päev.

Sõja ja okupatsioonid üle elanud rahvas ihkas vabadust. Selle kättesaamiseks andsid lootust NSV Liidus esile kerkinud edumeelsed juhid Gorbatšov ja Jeltsin. Ja meie armas rahvas lubas süüa kasvõi kartulikoori, et vaid saabuks vabadus. Ja 1991. aasta 20. augustil kell 23.04 kinnitaski Ülo Nugise haamrilõök Eesti Vabariigi Ülemnõukogu otsuse Eesti riiklikust iseseisvusest.

Tänavu möödub sellest ajaloolisest hetkest 22 aastat, mis võrdub peaaegu sõjaeelse Eesti Vabariigi kestusega, kuid tulemus on paljuski soss. Nõukogudeaegsest eesrindliku põllumajandusega vabariigist on saanud üks Euroopa Liidu vaesemaid osi – hädaline, kelle puudustkannatavale elanikkonnale saadetakse sadade tonni viisi toiduabi.

Inglise nädalalehe *The Economist* taskuteatmikust leidsin, et eestlased on Euroopas esikohal alkoholi tarbimiselt ühe elaniku kohta (118,4 liitrit). Järgnevad Soome ja Saksamaa (99,5), Venemaa on alles 12. kohal (82,2).

Eestlased upuvad võlgadesse — 2. veebruari Õhtuleht kirjutas, et Swedbankis on eraklientidel ligi 70000 kontot arestitud võlgnevuste tõttu (trahvid, sms-laenud jne).

Allakäigu eredaks näitajaks on töötus. Maaelu suretatakse välja, külad tühjenevad elanikest. Oluline osa majandusest, sealhulgas pangandus ja kaubandus, on võõraste hallata.

Kõigi apsakate loetelu läheks pikale. Esmane vastutus majanduse laostumise eest langeb esmajoonel valitsusele, aga ka kõigile neile, kes Riigikogu valimistel hääletasid IRL-i ja Reformi kandidaatide poolt.

Aeg on tulla mõistusele! Aitab korduvalt sama reha otsa komistamisest!

Elmar Hollmann, Kärdla, Hiiu maakond

Mu kodumaa

Mu kodumaa taevast, ta metsade rohelus, päikese loojuv kuma ja tähtede sätenud.

Jõesängide virvendav vesi, mäenõlvad ja haljendav aas. Ta niitude, põldude süle ja mändide tervistav laas.

Me kodumaa päikesekullas ja mure mustas mullas sai vabaks kodumaa. Ela, kasva, jää kestma lõputa!

Sa kallid Eesti kodu siis lapsi kasvata. Ja möödunud raskeid aegu ka neile jutustada!

Adele Leinsoo, Suure-Jaani vald, Viljandi maakond

Terased mõtted

"Valitsus, kes meie riigis hetkel valitseb, pole aga kohe kindlasti eestlase sõber. Kuidas ta saabki olla sõber, kui meie inimesed elavad poolnäljas, isegi lastel pole süüa, arstiabi on läinud üle mõistuse kalliks ja kõik need muud sotsiaalsed probleemid, millega meie inimesed igapäevaselt heitlevad."

Lavastaja Eino Baskin 15. veebruaril ajakirjas Naised.

"Külaühiskonna reeglid ei kehti postindustriaalses liikumisvabaduses, multiidentiteedis ja anonüümsuses."

Teoloog TOOMAS PAUL Maaleht 14.02 „Aus vale, vale ausus“

Demokraatia väärtõlgenduse vasikavaimustus saab ükskord läbi

Mida kõike ei saa sõna „demokraatia“ alla sobitada või suruda, kui demokraatia mõistet väänata ja venitada!

Iga poliitiline jõud kapitalistlikus maailmas on nagu puuk demokraatia kallal. Imeb pisikesel tilgal tervikust ja kohe latrab, et seeläbi on terve erakond demokraatlik. Kõigil sellistel parteidel on üks ühine omadus — nad ei tunnista kohustust vastutada terviku ehk rahva ees.

Demokraatia on mõeldav ainult koos vastutusega. Vastutuse ta demokraatia on ju anarhia, pealegi kõikehõlmav. Et diskrediteerida demokraatiat, kohustust valitseda rahvast demokraatiaga kaasneva vastutusega, jõustavad rahva vaenu-likud jõud taevastesse kõrgustesse „vabaduse“ mõiste, mida saab väga hästi sobitada anarhiaga. Sellist teed ongi läinud Eestis „valged“ — isamaaliitlased ja reformikad.

Toon mõned näited:

1. „Vaba“ ajakirjandus (ja kogu meedia), mida teevad üksikute rikkurite (kapitalistide, monopolide) huvides tegutsevad ja nende palgal olevad rahva huve mitte teadvad üksikud ajakirjanikud, samastatakse tegelikult rahva huvides toimiva ja rahva ees vastutava ajakirjandusega, nagu on meil „Kesknädal“, „Pealinn“ ja Tallinna TV. Nii eemaldatakse ajakirjandus rahvast sõnakõlksuga „vabadus“. Sellisesse meediasse pole rahval asja. Rahva soovid, kaastööd ja ettepane-

neva vaesuse ja röövimisega. Rahvale kui demokraatia kandjale õpetatakse igapäevaselt, et tasuta lõunaid (ja kõike muud priid) ei ole olemas. Kurjategijatel pole kohustust hüvitada ülalpidamiskulusid täisteenidusega hotellitüüpi vanglates. Kõik selle maksab kohustuslikult kinni kannatanu või pankrotistunu, eluaegsete võimalikult nende huvide eiramise ja mahamüümise) saavad rahalise vääringu lontrusajakirjaniku rahakotis.

2. Valitsejad ja meedia käsikäes manipuleerivad igapäevaselt sõnadega „vabadus“, „kohustus“ ja „demokraatia“, vastandades neid. Näiteks inimeste elukoha registreerimine omavalitsustes seostatakse vabaduse piiramisega ja demokraatia rikkumisega. See pole nii. Aus inimene ja rahvas ei näe siin mingit vabaduse piirangut. Pole kahtlust, et kurjategijad tunnevad ahistamist, kui neil ei lasta tegutseda vabalt, toime saata kuritegusid rahva vastu. Aga see ongi demokraatia kohustus — piirata vägivalda ja kuritegevust.

3. Kõrget kuritegevust soosivad meie riigis väga kasinad karistused (õigemini — karistamatus). Olmelise täisteenidusega vanglad on kuritegevuse kasvulava, kapitalistliku röövelliku poliitika muster näide. Kuritegeliku maailma ja röövkapitalismi sümbioos (käsi peseb kätt), et sundida rahvast leppima järjest suure-

neva vaesuse ja röövimisega. Rahvale kui demokraatia kandjale õpetatakse igapäevaselt, et tasuta lõunaid (ja kõike muud priid) ei ole olemas. Kurjategijatel pole kohustust hüvitada ülalpidamiskulusid täisteenidusega hotellitüüpi vanglates. Kõik selle maksab kohustuslikult kinni kannatanu või pankrotistunu, eluaegsete võimalikult nende huvide eiramise ja mahamüümise) saavad rahalise vääringu lontrusajakirjaniku rahakotis.

4. Võtame või praeguse „hea“ hariduse. Sõnades on see vabamast vabam. Laps on kohustusel ja vastutusest järgitult vaba. Õpilased õpetavad õpetajatele „teenindajaks“ olekut seaduse kaitse all — teenindatav on kuningas. Lapsed panevad füüsiliselt ja

logistiliselt paika isiksustamata teenindajad-õpetajad. Paljudel noortel ja juhuslikel õpetajatel polegi enam oskust ning näljapalgaga on selgrootuteks tehtud teadmistega õpetajad. See „hea haridus“ ei salli isiksusi.

Selline ongi meie täisanarhiline kasvatusüsteem, kus lapsed on nagu loomad vabapidamisest on selles, et loomade jaoks kehtivad kindlad reeglid, samuti jõud, nutikus ja hirm, mis on kaugel anarhiast.

Hirm tuleb aga peale teadmisesest, et meie täisanarhiline koolisüsteem, isamaalaste ja reformistide majanduse „edulugu“ ja „vabadus“ on tootnud ainult viimastel aastatel 40000 mitteõppivat ja töötut noort.

Küll saavad ENSV-aegsed rahvuslikud kommunistid uhkust tunda ja õigustatult rinna ette punitada — tollases Eestis ja kogu NSV Liidus oli tõesti tasuta ja hea (isegi väga hea!) haridus ja töökohtadest polnud kellelgi puudu. Väärkas töötasu täiendas head sotsiaalset süsteemi. Nüüdses EV-s on see täitumatu igatsus ja halvasti unustatud lähiminek.

Kes ei mäleta minevikku, elab tulevikuta. Katastroofini on viinud vasikavaimustus kõigest uuest ja reformidest, mis ei toetunud kindlale vundamendile.

Ülo Palover,
pensionärist talupidaja
Võrumaalt Lasva vallast

Kesknoored jagasid tänavatel 10 000 kommi!

Keskerakonna noortekogu juhatause liikmed jagasid sõbrapäeva puhul Tallinna tänavatel vastutulijatele peaaegu kümme tuhat kommi.

„Eestis on valentinpäev tuntud rohkem sõbrapäevana, kuid enamikus riikides tähistatakse seda siiski armunute pühana. Meie soovisime kõigile linlastele näidata oma sõprust ja armastust, lihtsalt

teha inimestel seda päeva õnnelikumaks,“ rääkis Keskerakonna noortekogu peasekretär Tõnis Mölder. „Jagasime komme kõigis Tallinna linnaosades, ning jagatu täpset arvu on pisut raske öelda, aga arvan, et umbes kümne tuhande inimese päev sai rõõmsamaks ning suu magusamaks tehtud,“ ütles Mölder. Ta lisas, et kuna tagasiside inimestelt oli positiivne ja nende üllatus suur, plaanivad kesknoored järgmiselgi aastal samasugust aktsiooni korraldada.

Vanal hooldekodul uhkelt uus pale

Märjamaa valla Tõlli külas asuv Kuuda hooldekodu hiilgab nüüd üllatavalt uuendatud väljanägemisega — ajalooliselt Eesti hariduse ja tervishoiuga seotud hoonele tehti peale teine korrus. Varem mahtus majja 32 hoolealust, nüüd on siin kohti 50 jaoks. 8,8 miljonit krooni maksnud põhjalikku rekonstrueerimist võidi 2011. aasta sügisel alustada PRIA maaelu arendamise meetme najal.

Ülakorru laiendas ja parandas majutusvõimalusi — siin on 13 kahekohalist tuba. Lisandus ka uus katlamaja, küttesüsteem vahetati välja, hoones on saun ja lift, kõigiti tõhus ventilatsioon, mitmesugused inva-

13. veebruari Märjamaa Nädalalehe esiküljefoto näitab, kuidas ettevõtlikud eestlased mõistavad vajadusel ja võimalusel vanast uut teha.

tus. Isegi modernne sideühendus on nüüd olemas — kunagine mobiilside „auk“ sai kõrvaldatud.

8. veebruaril peeti juurde- ja ümberehituse avamispidu koos

kristliku sisseõnnistamisega. Eriti pälvis kiitu rekonstrueerimise hingeks olnud hooldekodu juhatause liige Aleksander Koch, Üheks ettevõtmise teostajaks olnud

Mait Mäe, kel kogemusi Keila valla luksusliku hooldekodu Villa Benita ehitamise juurest, püüdis mitmeid sealseid tehnilisi lahendusi rakendada ka Kuuda üldhooldekodu tagasihoidlikumates oludes.

Suure ehitustöö ajal hooldekodu igapäevaelu jätkus — kõigepealt tehti valmis ülakorru, kuhu senised hoolealused alakorruel käivate tööde ajaks majutati.

Hooldekodud kajastavad Eesti maaehituse üht omalaadset külge, nendes toimuv aga peegeldab ühiskonna hoolivust abi ja tuge vajajate suhtes, samuti kohaliku aktiivsete ettevõtlikkust olemasolevate hooldevõimaluste utmisel. **Kn**

Riik ja rahvas eile ja täna ja homme

Saime koos oma vabariigi taasiseseisvumisega kaasa nn karjääriskommunistid. Neist pidid saama Eesti Vabariigi ministrid ja suuremate ametkondade juhid. ENSV-päevil olid nad soojadel kohtadel ja paljusid neist ei huvitanud, kas Eesti saab vabaks või kui vabaks. Peaasi – kui palju pappi see sisse toob? ENSV-s polnud kuupalga suurus nende endi teha, aga Eesti Vabariigis panid nad paika endale meelepärased paremliberaalse turumajanduse tunnustega riigimudeli ja lisasid klauslid: võtta sealt, kust võtta annab; igauks peab ise endaga toime tulema; kõik müügiks.

Tänane võim alustas võõra vara müümise, erastamise ja ärastamisega. Polnud kedagi, kes oleks neid ohjes hoidnud.

Eestit ei tohiks juhtida inimesed, kes lähtuvad põhimõttest „kõik müüb“ ega näe riigialamas rohkemat kui saakloomat. Kui osa inimesi poolnäljas ei elaks, oleks kõik nagu vanasti. Aga mõtlemine oli ohtlik siis ja on seda ka täna. Eesti NSV-s tõsteti kätt kõrvõimaliku parteinomenklatuuri poolt 99,99-protsendiliselt. Ei valitud, vaid hääletati. Nagu ka maisi külvati ja kartuleid pandi siis, kui selleks käsk anti. Seda kõike selleks, et võõrutada rahvast mõtlemisest.

Eesti Vabariigis aga pööratavad rahva meeli ja tekitavad mõtlemisses auke nõiduslikku heaollu osutavad loitsud. Olgu siis viie rikkamariigi hulka jõudmine või loitsimised sellest, kui võrratult hästi me elame, võrreldes Aafrika, Aasia või Lõuna-Ameerika rahvastega. Võrrelda ei tohi võrreldamatut, sest maailmas leidub piirkondi, kus nälgimine on peaaegu normiks ja näljasurm sage. Peab siis tingimata ka meil nii olema? Meil on teised kombid ja normid. Sellest teadmisest ei saa meie lapsed sõnuda. Kas pole see meie isade ja emade unutamine – lakata midagi tegemast ja mõtlema, mida laste elu päästmiseks ette võtta? Kas selles pole midagi kriminaalset?

Kirjutatakse seda murest selle üle, et eesti rahvas ei suuda ennast ise aidata. Meil ei ole õnnes-tunud juba pikka aega saada ihaldatud ja oodatud rahvalähedast valitsust. Meid kavaldatakse loitsudega ikka ja jälle üle ning meil on liiga palju neid, kes lasevad ennast unutada. Täna tõstavad mõtlemisses minetanud inimesed kätt Stalini asemel Ansipi poolt, sest nendele on võim ainult võim

ning kaugemale nende mõtlemine ei küüni.

Me saime ajaloost taagana kaasa rahvaste- ja inimestevahelist vihkamist, äraandmist, reetmist. Saime kaasa rämpse poliitika.

Alles hiljuti ilmus Kesknädalas sotsidest kirjutis „Ei liha ega kala“. Sellist olekut on neil olnud juba aastaid. Faktid: kui mõni aeg tagasi arutati Riigikogus valitsuse eelnõu ESM-leppega ühine-misest (teiste sõnadega: kas võtta meie laste toidu-laualt 1,3 miljardit eurot ja anda see võõramaa pankadele väljajagamiseks?), hääletasid leppe ratifitseerimise poolt ka SDE esimees ja aseesi-mehed. Kuidas seda mõista? Reformikad on sot-sidega rahul – Riigikogus hääletavad sotsid põhimõttel „hündid sõõnud, lambad terved“, aga alati nii, et valitsuse poolt Riigikogule saadetud eelnõud saaksid vastu võetud ja vabad hääled propagandistlikel eesmärkidel vastuhäältena välja mängitud.

2013. aasta riigieelarve vastuvõtmisel, kus kesk-erakondlased survestasid nn ölahingute käigus koalitsiooni selleks, et valitsuse poolt välja paku-tud, üle mõistuse käivat kõrget elektriaktsiisi vähendada, pidid sotsid olema üheaegselt nii poolt kui ka vastu. Aga nad mängisid oma osa Sven Mikseri dirigeerimisel välja – hääli jätkus ka vastuhääletamiseks.

Kui mulle täna antaks valida Jürgen Ligi või Sven Mikseri vahel, siis ma ei mõtleks kaua, vaid valiksin Jürgen Ligi. Sest Jürgen ütleb teravalt, ei küsi, ainult võtab. Ka laste käest. Aga ta ei reeda.

Rahvas on mõnede rahvaesindajate sulitem-pudest väsinud. Sotsid, nagu seda käsib teha sot-sialistliku internatsionalismi üllas eesmärk, peavad olema rahva poolel, peavad võitlema iga jalatäie maa ja iga näljasoleva lapsed kõhutäie eest.

See pärast ei tohi valida tulevast peaministri nende hulgast, kes ootavad ja valmistavad ette musti ja rämpseid kohalike omavalitsuste valimisi. Rahvas peab poliitiliselt nägijaks saama, jõudma poliit-tiliste seoste ning põhjuste ja tagajärgede mõist-miseni. Meil on ellujäämiseks ainult üks tee – jõuda valimiste kaudu rahvalähedase valitsuseni.

Aga see on juba rahva enda teha.

Kirja saatnu, kes on toimetusele teada, soovib põhjendatult jääda anonüümseks.

Käib üks lõputu kannatusmäng

Taas voolab meil kõik endisel, enesehävituslikul kursil. Maailmalõpp, oi rõõmu, ei tulnudki. Meie avalikku teaberuumi täidab taas sõnavahet, mis endise tõhususega loputab ajusid.

Aeg-ajalt meedias tõstatatakse või, õigem oleks öelda, kistakse üles labane ja tendentslik „probleem“: et miks siis ikkagi on Eesti inimene enamasti tige ja endassetõmbunud? Et isegi paljukananatanud Kampuchea naeratatakse Eestist tulnud eurooplannadele lahkesti – näidatakse päris-maalaste suurt õnnetunnet. Seda „naerusepõuda“ vaetakse meil küll lehtedes, küll telekraanidel ja raadios.

Vaata ja imesta, otsekuu selleks, et murelikku mure-juttu pikemalt saaks, jäetakse kõrvale tavainimese- sele ilmselge asi: kuhjuva ühiskondliku tige-duse põhjuseks võib olla vaesus, peost suhu elamine, karjuvalt ebaõiglane ühiskondliku produkti jaotus, äärmiselt väärastunud palgasuhted, silmakirjalikud ja lihtrahvast nõõrvad maksu- ja sotsiaalpoliitika.

Pole siin midagi süüdi eestlaste geenid ega ajalugu! Võtkem näiteks valitsuse silmakirjalik ja küüni-line „elektrituru avamine“. Juba on selgeks saamas või saanud, et Eestis on tarbijate rahakott teeninud suure matsu näiteks Eesti Energia ener-giamüüginduse „üldteenuse“ ja elektri kättesaamise eest võetava „juhtmekulumistasu“ üleskruttimise kaudu. Aga meie vagur „euroopas-tatav“ rahvas on kannatanud kõike vaikes, ei ole hakanud appi karjudes tänavatele tulema nagu äsja kuulsime Bulgaaria ja Hispaania kohta. Kui kauaks jätkub Eestis puhtatõulist eesti kannatlikkust? Eesti riik on enesekiitliku ideoloogia ja kitsi sotsi-alpoliitika nuiid kaks aastakümnet edukalt kül-vanud oma rahva enamuse jaoks tige-dust, kooner-dades inimikkuse pealt. Aga mida külvad, seda lõikad – nii lihtne see ongi!

H. Palkman Pärnumaa mereäärseist

Sularaha surm

Sularaha väljavõtmisel jääb lihtsalt pangal tehingute pealt kaupmeestega kasum saamata. Keskel läbi 1,3 kuni 1,6 protsenti tehingu summast võetakse kaupmeeste käest ainuüksi selle eest, et pangakaardiga saab terminalis maksta. Peale selle näiteks veel väikekaupmeestelt terminali kuuüür. Sularahaga jääb pangal kogu see mant saamata. Selles on reklaami – makske kaardiga! – mõte. Muidugi kuulub siia juurde veel ka võimalus kontrollida kopikapealt iga kliendi rahakasutuse kombeid, mida siis omakorda pangalaenude ja liisingute puhul võimalik analüüsida sel ajal, kui klient vastust ootab, kas ja kui suures ulatuses on ta laenukõlblik. Ei soovitata kunagi kasutada lotopiletite ostuks kaardimaksu, veel vähem mängida interneti kaudu. Need andmed on punane tuli laenudele.

22. jaanuar 2013, VironShaman,
<http://www.para-web.org>

Lõpetada jama elektriga!

Praegu on elektri saamisega suur segadus, eriti maarahva hulgas. Kui Eesti Energia on riiklik ettevõtte, siis peaksid seda juhtima ajuga inimesed, kes oskavad elektrit toota ja tarbi-jani toimetada võimalikult madala hinnaga. Elektrimüük peaks käima läbi Eesti Energia, sest tal on teada pakutava elektri hinnad ja kogused, tulgu elekter siis põhjast, idast, lõu-nast või kohapealt. Eesti Energia saatku kasu-tatud elektri kohta tarbijale üheainsa, koond-arve.

Praegu jääb paraku mulje, et Eesti Energiat juhib punt sullereid, kes aina tõstavad elektri-hinda ja nahistab maksumaksja raha ei tea kuhu.

M.N, pensionär Märjamaalt,
Rapla maakond

TALLINNA TV 25. veebruar - 3. märts

ESMASPÄEV, 25.02

06:00	TÄNA. Nädala kokkuvõte*
06:15	Aleksei Turovski lood*
06:45	Mina, tallinnlane*
07:15	Ameerika eestlased, vol 2*
07:45	Oma Valitsus*
08:10	TÄNA. Nädala kokkuvõte*
08:25	Itaalia miniseriaal. Daami tagasitulek 2/4*
10:05	TÄNA. Nädala kokkuvõte*
10:20	Kultuurimeeter*
10:50	Aleksei Turovski lood*
11:20	Oma Valitsus*
11:45	Ameerika eestlased, vol 2*
12:15	Mina, tallinnlane*
12:45	EMV standardantsudes 2013, 3. osa*
13:10	BBC ajalooline film. Britid*
14:00	Pühapäevatee*
15:00	OTSE: Ülekanne Riigikogust
17:15	Draamaseriaal. Armuleek 31/305
18:00	TÄNA. Uudised
18:15	Kaming suun - TTVs tulekul...
18:40	Draamaseriaal. Keelatud armastus. Otse südamesse 34/145
19:00	TÄNA. Lühiuudised
19:05	Keelatud armastus. Otse südamesse jätkub
19:30	Terve tervis*
20:00	TÄNA. Uudised
20:30	Krimiseriaal. Nero Wolfe 8/8
21:00	TÄNA. Lühiuudised
21:05	Krimiseriaal. Nero Wolfe jätkub
22:00	TÄNA. Lühiuudised
22:05	Krimiseriaal. Nero Wolfe jätkub
22:20	Põnevik. Madu
00:20	TÄNA. Uudised*
00:50	Kaming suun - TTVs tulekul...*
01:15	Terve tervis*
01:45	Draamaseriaal. Armuleek 31/305*
02:30	TÄNA. Uudised*
03:00	Põnevik. Madu *
05:00	Info TV

TEISIPÄEV, 26.02

06:00	TÄNA. Uudised*
06:30	Kaming suun - TTVs tulekul...*
06:55	Terve tervis*
07:25	Draamaseriaal. Keelatud armastus. Otse südamesse*
08:10	TÄNA. Uudised*
08:40	Draamaseriaal. Armuleek*
09:25	TÄNA. Uudised*
09:55	Krimiseriaal. Nero Wolfe 8/8*
11:35	Kaming suun - TTVs tulekul...*
12:00	Ülekanne Riigikogust*
15:50	Mina, tallinnlane*
16:20	Kaming suun - TTVs tulekul...*
16:45	Terve tervis*
17:15	Draamaseriaal. Armuleek 32/305
18:00	TÄNA. Uudised
18:15	Teeme ise*
18:40	Draamaseriaal. Keelatud armastus. Otse südamesse 35/145
19:00	TÄNA. Lühiuudised
19:05	Keelatud armastus. Otse südamesse jätkub
19:30	Linnaosa lood
20:00	TÄNA. Uudised
20:30	Draamaseriaal. Peaminister
21:00	TÄNA. Lühiuudised
21:05	Draamaseriaal. Peaminister jätkub
21:30	Mõtleme taas
22:00	TÄNA. Lühiuudised
22:05	Mõtleme taas jätkub
22:35	Mängufilm. Moliere
00:35	TÄNA. Uudised*
01:05	Teeme ise*
01:30	Linnaosa lood*
02:00	Draamaseriaal. Armuleek*
02:45	TÄNA. Uudised*
03:15	Mõtleme taas*
04:15	Info TV

KOLMAPÄEV, 27.02

06:00	TÄNA. Uudised*
06:30	Teeme ise*
06:55	Linnaosa lood*
07:25	Draamaseriaal. Keelatud armastus. Otse südamesse 35/145*
08:10	TÄNA. Uudised*
08:40	Draamaseriaal. Armuleek*
09:25	TÄNA. Uudised*
09:55	Draamaseriaal. Peaminister *
10:45	Mõtleme taas*
11:45	Nõukogude Eesti 1961*
12:00	OTSE: LV Pressikonverents
12:30	Teeme ise*

12:55	Linnaosa lood*
13:25	Mängufilm. Moliere*
15:25	Draamaseriaal. Peaminister 8/14*
16:15	Mõtleme taas*
17:15	Draamaseriaal. Armuleek 33/305
18:00	TÄNA. Uudised
18:15	LV Pressikonverents*
18:40	Draamaseriaal. Keelatud armastus. Otse südamesse 36/145
19:00	TÄNA. Lühiuudised
19:05	Keelatud armastus. Otse südamesse jätkub
19:30	Meedia keskpunkt
20:00	TÄNA. Uudised
20:30	BBC draamaseriaal. Pärast surma 8/14
21:00	TÄNA. Lühiuudised
21:05	BBC draamaseriaal. Pärast surma jätkub
21:25	OTSE: Tallinn 24
22:00	TÄNA. Lühiuudised
22:05	OTSE: Tallinn 24 jätkub
22:20	Valgust!
22:50	Meedia keskpunkt*
23:20	Draama. 20 ööd ja vihmane päev
00:45	TÄNA. Uudised*
01:15	Draamaseriaal. Armuleek *
02:00	Tallinn 24*
02:50	TÄNA. Uudised*
03:20	Valgust!*
03:50	Info TV

NELJAPÄEV, 28.02

06:00	TÄNA. Uudised*
06:30	LV Pressikonverents*
06:55	Meedia keskpunkt*
07:25	Draamaseriaal. Keelatud armastus. Otse südamesse 36/145*
08:10	TÄNA. Uudised*
08:40	Draamaseriaal. Armuleek*
09:25	TÄNA. Uudised*
09:55	Tallinn 24*
10:45	BBC draamaseriaal. Pärast surma 8/14*
11:35	Valgust!*
12:05	Koolitants 4/18*
12:55	LV Pressikonverents*
13:20	Meedia keskpunkt*
13:50	Kivi sahka. Künniga ja künnita*
14:40	Lastetendus. Prügihunt*
15:25	Valgust!*
15:55	Meedia keskpunkt*
16:25	Tallinn 24*
17:15	Draamaseriaal. Armuleek 34/305
18:00	TÄNA. Uudised
18:15	Päevakava
18:40	Draamaseriaal. Keelatud armastus. Otse südamesse 37/145
19:00	TÄNA. Lühiuudised
19:05	Keelatud armastus. Otse südamesse jätkub
19:30	Luubi all
20:00	TÄNA. Uudised
20:15	TeleTallinn. Linnapea tund
21:00	TÄNA. Lühiuudised
21:05	TeleTallinn. Linnapea tund jätkub
21:15	Nõukogude Eesti 1961
21:30	BBC krimiseriaal. Surm Paradiis 8/8
22:00	TÄNA. Lühiuudised
22:05	BBC krimiseriaal. Surm Paradiis jätkub
22:30	Maatriks
22:35	Mõtleme taas*
00:15	TÄNA. Uudised*
00:30	Nõukogude Eesti 1961*
00:45	Päevakava*
01:10	Luubi all*
01:35	TeleTallinn. Linnapea tund*
02:30	Draamaseriaal. Armuleek*
03:15	TÄNA. Uudised*
03:30	Maatriks*
04:15	Info TV

REEDE, 01.03

06:00	TÄNA. Uudised*
06:15	Nõukogude Eesti 1961*
06:30	Päevakava*
06:55	Luubi all*
07:25	Draamaseriaal. Keelatud armastus. Otse südamesse*
08:10	TÄNA. Uudised*
08:25	Draamaseriaal. Armuleek*
09:10	TÄNA. Uudised*
09:25	TeleTallinn. Linnapea tund*
10:20	BBC krimiseriaal. Surm Paradiis 8/8*
11:15	Maatriks*
12:00	Mõtleme taas*
13:00	Päevakava*
13:25	Luubi all*
13:50	Keskonnapäev*
14:20	Inimeste lood*
14:50	Koolitants 4/18*
15:40	Päevakava*
16:05	Luubi all*
16:30	Maatriks*
17:15	Draamaseriaal. Armuleek 35/305

18:00	TÄNA. Uudised
18:15	Ühistegevuse pooltund
18:40	Draamaseriaal. Keelatud armastus. Otse südamesse 38/145
19:00	TÄNA. Lühiuudised
19:05	Keelatud armastus. Otse südamesse jätkub
19:30	Pärast tunde
20:00	TÄNA. Uudised
20:30	Kultuurimeeter Kadrioru lossis
21:00	TÄNA. Lühiuudised
21:05	Elu peeglis
21:35	ZDF ja Rootsi põnevus-seriaal. Arne Dahl "Suurvesi" 2/2
22:00	TÄNA. Lühiuudised
22:05	Arne Dahl "Suurvesi" jätkub
23:10	Tallinn 24*
00:00	TÄNA. Uudised*
00:30	Ühistegevuse pooltund*
00:55	Pärast tunde*
01:25	Draamaseriaal. Armuleek*
02:10	TÄNA. Uudised*
02:40	Kultuurimeeter Kadrioru lossis*
03:10	Elu peeglis*
03:40	Tallinn 24*
04:30	Info TV

LAUPÄEV, 02.03

08:00	TÄNA. Uudised*
08:30	TeTeVeke. Multifilm
08:40	Draamaseriaal. Keelatud armastus. Otse südamesse 38/145*
09:25	TÄNA. Uudised*
09:55	Draamaseriaal. Armuleek*
10:40	TÄNA. Uudised*
11:10	Kultuurimeeter Kadrioru lossis*
11:40	Linnaosa lood*
12:10	Elu peeglis*
12:40	Valgust!*
13:10	ZDF ja Rootsi põnevus-seriaal. Arne Dahl "Suurvesi" 2/2*
14:40	Peterburi - Tallinn
15:15	Elu peeglis*
15:45	Valgust!*
16:15	Kultuurimeeter Kadrioru lossis*
16:45	Maatriks*
17:30	Linnaosa lood*
18:00	Kaameraga Hiinas
18:30	Aleksei Turovski lood*
19:00	Heeroldi jutud 1/4*
19:30	Vintskapist soklini
20:00	TÄNA. Uudised
20:15	Itaalia miniseriaal. Daami tagasitulek 3/4
22:00	Kas tohib?*
22:30	Augustibluus 2012 , 9.osa
23:30	Peterburi - Tallinn*
00:00	TÄNA. Uudised*
00:15	Kaameraga Hiinas*
00:45	Aleksei Turovski lood*
01:15	Vintskapist soklini*
01:45	TÄNA. Uudised*
02:00	Kas tohib?*
02:30	Augustibluus 2012 , 9.osa*
03:30	Info TV

PÜHAPÄEV, 03.03

08:00	TÄNA. Uudised*
08:15	TeTeVeke. Multifilm
08:25	Aleksei Turovski lood*
08:55	TÄNA. Uudised*
09:10	Heeroldi jutud 1/4*
09:40	Vintskapist soklini*
10:10	Kas tohib?*
10:40	Itaalia miniseriaal. Daami tagasitulek 3/4*
12:20	Teeme ise*
12:45	Luubi all*
13:10	Elu peeglis*
13:40	TeleTallinn. Linnapea tund*
14:35	EMV standardantsudes 2013, 4. osa
15:00	Pühapäevatee
16:00	Koolitants 5/18
16:50	Draamaseriaal. Peaminister*
17:40	Elu peeglis*
18:10	Kultuurimeetri arhiivist. Mati Hint
18:40	BBC ajalooline film. Britid
19:30	Ameerika eestlased, vol 2*
20:00	TÄNA. Nädala kokkuvõte
20:15	Itaalia miniseriaal. Daami tagasitulek 4/4
22:00	Suured helid. Orefestival 2012. Galakontsert BACH
23:30	TÄNA. Nädala kokkuvõte*
23:45	Ameerika eestlased, vol 2*
00:15	Kultuurimeetri arhiivist*
00:45	TÄNA. Nädala kokkuvõte*
01:00	Pühapäevatee*
02:00	Suured helid. Orefestival 2012. Galakontsert BACH*
03:30	Info TV

Nädala juubilar MICHAEL JORDAN 50

„Ühel päeval võite mind näha 50-aastasena korvpalli mängimas,“ lubas endine korvpallur Michael Jordan 2009. aastal USA Massachusettsi osariigis Kuulsuste Halli sissepühitsemise tseremoonial. Kui osa kohalviibinuist seepeale naeru kihistas, ütles Jordan: „Ärge naerge midagi! Ära iial ütle mitte iial! Sest piirangud sarnaselt hirmudega on tihtilugu üksnes illusioon.“

Tõepoolest – Michael Jordani vaim on jäänud endiseks, kuigi keha vananeb.

„Jordan ei teinud nalja,“ kommenteeris Jordani sõnu maailmameediale korvpalliklubis *Los Angeles Lakers* palliv Antawn Jamison. Tema väitel pidavat Jordan tõsiselt trenni tegema ja üks-ühte meestega mängima, kel teda on siiani raske pidurdada. „Ta usub siiani, et saab korvpalliväljakul hakkama,“ ütles Jamison.

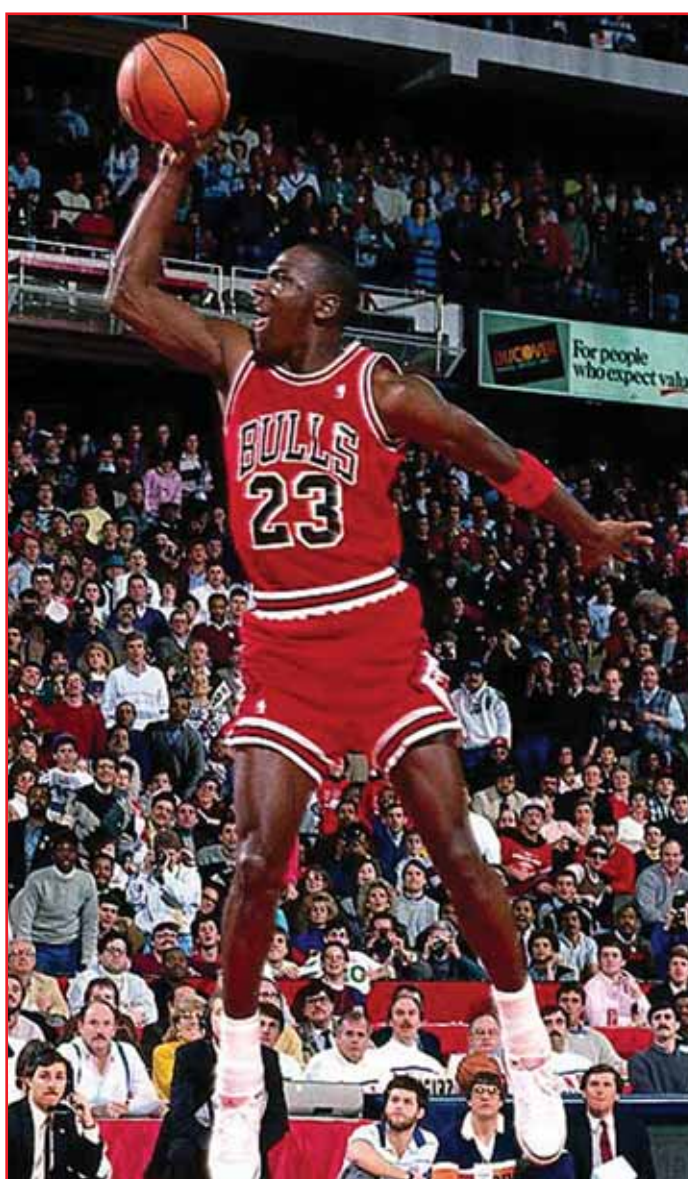
2010. aastal sai Michael Jordanist suurim osanik NBA klubis *Charlotte Bobcats*. Selle hooaja alguses võttis Jordan osa ka *Charlotte Bobcats*'i treeningutest. Kui Jordan peaks NBA-s veel väljakule tulema kasvõi üheks mänguks, siis suure tõenäosusega just selle klubi ridades. „Ma ei tea küll tema kaitsemänguuskusi, kuid

skoorida suudab ta endiselt,“ on öelnud praegu *Bobcats*'i ridades mängiv Gerald Henderson.

Siiani vanim NBA-s pallinud mängumees oli Matthew „Nat“ Hickey, kes võistles 45-aastasena 28. jaanuaril 1948 *Providence Steam Rollers*'i eest.

Michael Jordan sündis 17. veebruaril 1963 New Yorgis Brooklyni linnaosas. Ta oli James ja Deloris Jordani peres neljas laps. Kui Michael oli alles pisike, otsustasid vanemad kolida Wilmingtoni (Põhja-Carolina). Väiksena meeldis poisile mängida pesapalli, jalgpalli ja korvpalli. Sel ajal meeldis talle pesapall siiski rohkem kui korvpall, kuid hiljem eelistused muutusid.

15-aastasena ei leidnud Michael oma nime kooli korvpallivõistkonna nimekirjas. See sundis teda rohkem treenima – tal oli tahtmine saada maailma parimaks korvpalluriks. Pärast keskkooli lõpetamist suundus ta Põhja-Carolina Ülikooli. Seal saigi alguse tema tuntus korvpallimaailmas – ta tegi NCAA finaalmängus tabava viimase sekundi-viske, millega NCAA meistritiitel läks Põhja-Carolina Ülikoolile.

1984. aastal osales Jordan olümpiamängudel USA korvpallimeeskonnas. USA võitis siis kõiki vastaseid; ka 1992. aastal Barcelonas tuli ta olümpiavõitjaks.

1984. aastal liitus Jordan *Chicago Bulls*'iga, tõestades kiiresti, et kuulub korvpalli koorekihti. Peagi sai ta hüüdnime *Air Jordan*. 1991. aastal võitis ta *Bulls*'i ridades oma esimese meistritiitli. Pärast seda järgnesid kaks meistritiitlit aastatel 1992 ja 1993.

Kuid siis tegi Michael Jordan oma elus kannapöörde, loobudes korvpallist. Üheks suureks põhjuseks oli isa mõrv. Ta esitas endale uue väljakutse ja otsustas populaarsust võita pesapalli mängimisega, kuid kõrbes. 1995. aasta kevadel liitus ta uuesti *Chicago Bulls*'iga. Järgmised meistritiitlid tulid aastatel 1996, 1997 ja 1998. Aastal 1996 esines ta animatsioonifilmis „Space Jam“.

1999. aastal lõpetas Michael Jordan korvpallurikarjääri teist korda, aga tuli taas tagasi, kui sõlmis 2001. aastal kaheaastase lepingu klubiga *Washington Wizards*. Ta viimaseks mänguks NBA-s jäi kohtumine Philadelphias 16. aprillil 2003.

Milles siis peitub Michael Jordani erilisus? Nii nagu *The*

Beatles pani 1960. aastatel maailma enese järele jooksa, suutis Jordan sedasama korrata 1990. aastatel korvpalliareenil. Oma fluidumiga pani ta noored uskuma, et elus on võimalik ületada piire. Tuleb vaid osata sügaval peidus olevat jõudu õigesti ammutada.

Seejuures jäi Jordani fenomeni puhul tema isik selgelt tahaplaanile. Karjääri jooksul polnud tal skandaale armukestega, egotrippe, narkoprobleeme ega muid jamasid. Kogu kuulsus ja au tuli vaid tänu tööle ja talendile.

Selliseid sportlasi, kes vaatamata kuulsusele ja rahale suudavad jääda iseendaks, pole just palju. Ses mõttes võiks Michael Jordani paigutada kõrvuti näiteks Andrus Veerpalu, Gary Linekeri, Miguel Induraini ja Pete Samprasega. Tänapäeval keerleb sport kahetsusväärset palju äri ümber. Vähe ruumi on jätetud unistustele ja fantaasiatele. 1990-ndatel polnud raha ja internet veel nii massiivselt noorte hingi vallutanud. See oli aeg, mil veel usuti unistustesse. Michael Jordan oli üks suurematest isiksustest ja eeskujudest, kes suutis nendele unistustele tuge ja kinnitust pakkuda.

Indrek Veiserik

Tulge Otepääl

suusatamaj!

Öömaja pakume Edgari külalistemajas, süüa Edgari trahteris, pesemist saunas ja pidu keldrisaalis.

tel. 56479251, 7666550
www.hot.ee/karnivoor/

Tallinlased, iseseisvuspäeval Jüriöö parki!

Linnavolikogu esimees **Toomas Vitsut** koos Jüriöö pargi rajaja **Jüri Uppini** ja **Lasnamäe linnaosa valitsusega** kutsub kaaslinlasi nagu varasematelgi aastatel Jüriöö parki iseseisvuspäeva tähistama.

24. veebruaril kell 15 algab pidulik tseremoonia Eesti Vabariigi 95. aastapäeva puhul. Rivistub Vahipataljoni auvahtkond. Tallinna kõrgeimas punktis süttib vabaduslöke. Kõnelevad poliitikud ja sõjaväelased. Asetatakse pargi Vabadussõjas langenute mälestusmärgi juurde. Pakutakse sõdurisuppi ja kuuma teed.

Tartus

Kolmapäeval, 27. veebruaril kell 14

Tartu LV haridusosakonna saalis (Raekoja pl 12) arutus linnatranspordi üle Tartu linna ühistranspordi peaspetsialisti **Madis Oonaga**.

TULE Tartu meeleavaldusele!

- *Kas hinnatõus ei võimalda normaalset äraelamist?
- *Kas hinnatõus ületab palgatõusu?
- *Maksame rohkem, kuigi tarbime vähem!
- *Elektrihind on aastaga tõusnud keskmiselt 23,6 protsenti!
- *Elektriaktsiis on 4,4 korda kõrgem EL alammäärast!
- *Eluasemekulud on kahe aastaga tõusnud ligi 15 protsenti!
- *Me ei vaja põlevkivitööstlust Utah's!
- *Me ei vaja investeringuid Jordaania oma rahva rahakotist!

Tule neljapäeval, 21. veebruaril kell 16.00 meeleavaldusele Tartu Raekoja platsile ja avalda oma arvamust.

Sõnavõtussoovijatel registreeruda linnavolinik Silver Kuusiku mailiaadressil: silver.aitab@gmail.com

Meeleavaldust korraldab Eesti Keskerakond

Südamlik kaastunne Urmas Jürgensonile perega kalli ema

BENITA MAKKARI
kaotuse puhul.

Põlvamaa keskerakondlased

BENITA MAKKAR

Südamlik kaastunne Urmas ja Marek Jürgensonile kalli ema ja vanaema lahkumise puhul.

Keskerakonna juhatus ja büroo